

Semesterbeskrivelse

Efteråret 2013



Samfundsvidenskabeligt Fællessemester
Aalborg Universitet
September 2013

Forord

I denne lille grønne semesterbeskrivelse kan du læse om projektarbejde og kurser på Samfundsvidenskabeligt Fællessemester. Du kan se kravene til semestrets to projektrapporter og du kan se, hvad du skal læse til den enkelte forelæsning og hvor meget tid, studiet forventer at du bruger på de enkelte aktiviteter – plus en hel del mere.

Semesterbeskrivelsen skal ses i sammenhæng med *semesterplanen*, som angiver tid og sted for de enkelte aktiviteter.

Undervisningen på fællessemestret er tilrettelagt på grundlag af

”RAMMESTUDIEORDNING for første studieår på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på Aalborg Universitet”,

hvor bestemmelser om mål, indhold og prøver er fastlagt.

Semesterplan, studieordning m.v. kan ses på basis’ hjemmeside:

<http://basis.samf.aau.dk/>

Det anbefales at du orienterer dig på denne hjemmeside, da der er link til mangt og meget, der kan blive relevant i løbet af din studietid, men som ikke er medtaget i denne vejledning. Det kan f.eks. være uddybende regler for afvikling af skriftlig eksamen eller regler for, hvordan du er stillet, hvis du mod al forventning bliver taget i plagiat. Du kan også finde oplysninger om IT, hvor det er beskrevet hvordan du sætter din bærbare op til AAU’s trådløse net.

Fra samme side er der link til Moodle, som er navnet på vores intranet. Moodle opdateres løbende med slides til forelæsningerne og andre studierelevante oplysninger. Brugernavn og adgangskode/password til Moodle er den samme som din AAU-mail og tilhørende kode.

God læse- og studielyst!

På vegne af underviserne
Helle Therkildsen
Basisleder

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Fællessemestret	7
Fællessemestrets undervisning	7
Oversigt over afleveringer i P2	8
Arbejdsindsats – hvad forventer studiet af dig?	8
Vejledning	9
Retningslinjer for vejledning	10
Samarbejdsvanskeligheder internt i projektgruppen	11
P1 og P2	12
Projektarbejdet	12
Krav til projektrapporter	14
Krav til P1 projektrapport	14
Krav til procesdelen af P1-rapporten	15
P1-projektseminar – mundtlig eksamen	15
P2 projektrapport	16
Krav til P2-rapporten	17
Krav til procesdelen af P2-rapporten	18
P2-eksamen	19
Eksamenstilmelding	19
Studieskift	20
Har du en funktionsnedsættelse?	20
Kursusbeskrivelser	21
Det moderne Danmark i en globaliseret verden – 1-28	21
P1 tema: Ulighed - Intro-forelæsninger – del 1-4	24
Del 1: Ulighed: hvordan så det ud før velfærdsstaten?	24
Del 2: Lighed, ulighed og social sammenhængskraft	24
Del 3: Ulighed: hvad er fattigdom, og hvordan kan den måles?	24
Del 4: Konsekvenser af fattigdom og marginalisering	25
Klassiske og moderne samfundsteoretiske debatter	26
Del 5: Marx vs. Klassikerne: Er markedet et monster eller en velgører?	26
Del 6: Marxismen efter Marx: Revolution eller revisionisme?	26
Del 7: Max Weber: Protestantismens etik som grundlaget for	27
Del 8: Keynes vs. Neoklassikerne: Skal markedet reguleres? Del I	27
Del 9: Keynes vs. Neoklassikerne: Skal markedet reguleres? Del II	28
Del 10: Polanyi vs. Hayek: Er markedet en naturtilstand	29
Del 11: Hvad er staten? Central aktør eller neutral arena?	29
Del 12: Ulrich Beck: Fra stabilitet til risikosamfund –	30
Del 13: Giddens vs. Bourdieu: Strukturation eller habitus?	30
Del 14: Huntington vs. Fukuyama: Civilisationernes sammenstød	31
Det moderne Danmarks gennembrud	32
Del 15: Grundlæggelsen af det danske demokrati	32
Del 16: Politik og interesseorganisationer i Danmark	32
Del 17: Velfærdsstatens grundlæggelse og forankring	33

Det danske samfunds udbygning efter 1945	33
Del 18: Vækst og Velfærd	33
Del 19: Danmark og den kolde krig.....	33
Del 20: Danmark og EF/EU.....	34
Del 21: Krise i 1970erne: Visionen om det regulerede marked....	34
Del 22: Jordskredsvalg og skabelsen af et nyt partipolitisk landskab	35
Velfærden under pres i den vestlige verden: Opbrud og nye skillelinjer	36
Del 23: Fra bureaukrati til New Public Management:	36
Del 24: Arbejdsmarkedsreformer i 1990erne: Fra velfærd til workfare.....	36
Del 25: Udgør indvandringen en trussel mod sammenhængskraften... ..	37
Krise igen. Med særligt henblik på Danmark	37
Del 26: Dansk økonomi i krise og introduktion til det nye... ..	37
Del 27: Den finansielle krise set i lyset af fire økonomiske teorier	38
Del 28: Det danske arbejdsmarked og udfordringen fra... ..	38
Projektstyring og projektledelse - Del 1 – 4	40
Del 1: Studieteknik.....	41
Del 2: Gruppedannelse i et anerkendende perspektiv.....	41
Del 3: Vejleder- og grupperoller samt visualiserings-redskaber	42
Del 4: Teamlæring og dokumentation af teamprocessen?.....	42
Problemorienteret metode 1-4	44
Del 1: Problemorientering og problemformuleringen	45
Del 2: Teorier og begrebers rolle i projektet.....	45
Del 3: Empiri, metode og undersøgelsesdesign	46
Del 4: Analyse og struktur i projektet.....	46
Praktisk Statistik - Del 1 – 5	47
Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik.....	47
Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel	48
Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable	48
Del 4: Teoretisk statistik	49
Del 5: Praktisk anvendelse i projektarbejdet	49
Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5	51
Del 1: Introduktion til tekstanalyse.....	52
Del 2: Arbejde med forskellige teksttyper	52
Del 3: De retlige kilder.....	52
Del 4: Teksters anvendelse i projektet	53
Del 5: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?.....	53
Litteratur	54

Fællessemestret

Det problemorienterede projektarbejde er kernen i aktiviteterne på Samfundsvidenskabeligt Fællessemester. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger samt tilhørende øvelser og øvelsesopgaver) danner den ramme, som din gruppes projektarbejde skal udfylde og omsætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektprøver. Din gruppe har tilknyttet en vejleder, der hjælper dig og din gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Projektskrivningen foregår inden for en temaramme. Under semesteroverskriften *Det moderne Danmark*, skriver din gruppe i projektperiode 1 (P1) indenfor temaet *Problemorienteret samfundsforståelse*, og i projektperiode 2 (P2) indenfor temaet *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv*.

Vejlederne i din storgruppe vil inden semesterstart have indsnævret temarammen i P1 til et emne, som anses for velegnet at arbejde med, når du som ny studerende skal i gang med dit første projektarbejde. I år er emnet ”Ulighed”.

Fællessemestrets undervisning

Undervisningen kan groft set opdeles i den undervisning, der foregår i form af kurser, der er uddybende beskrevet sidst i dette hæfte og den undervisning din gruppes vejleder og kollegaer varetager i form af vejledning af dig og din gruppe.

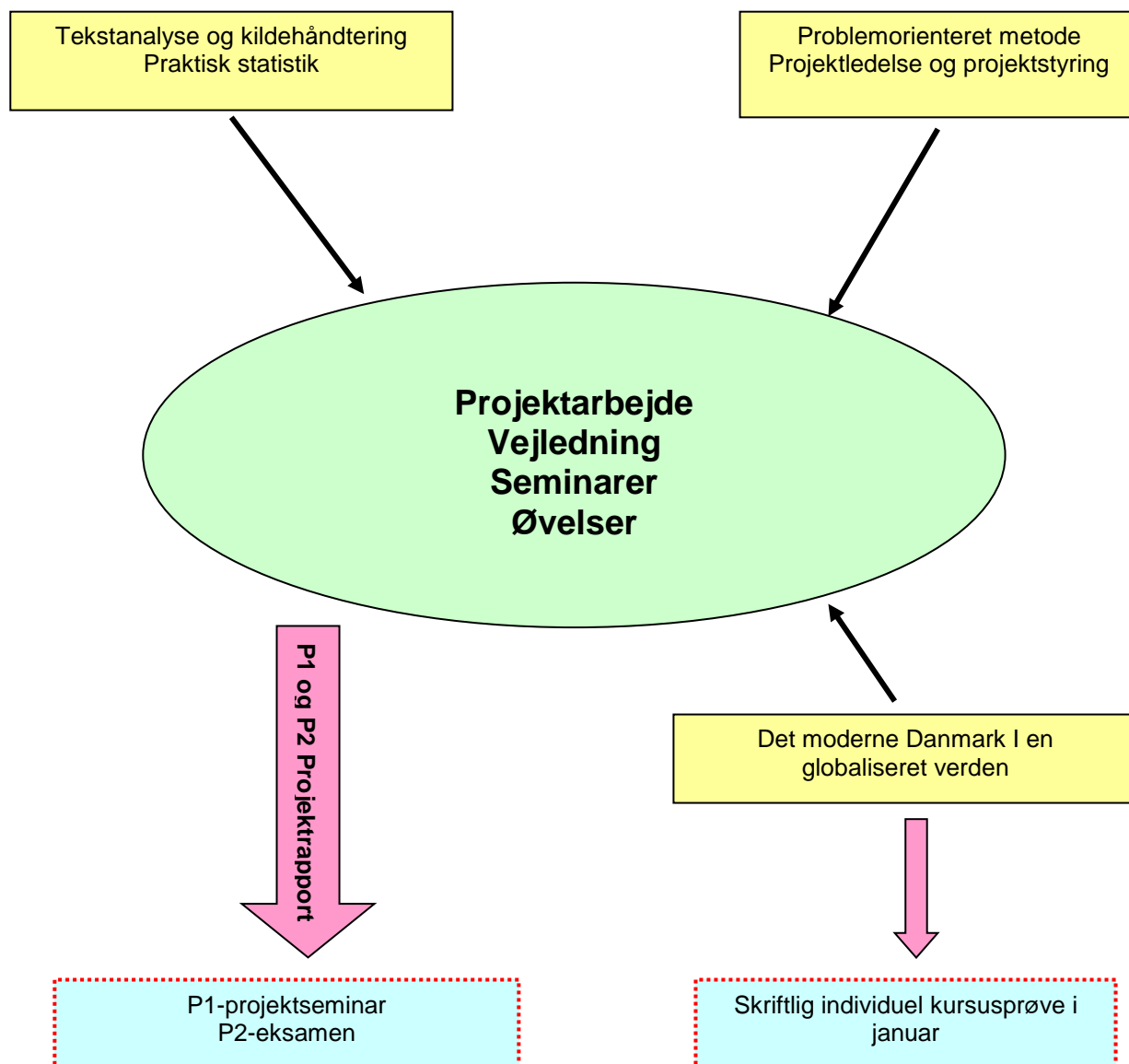
Kurserne kan igen opdeles i 3 typer, der på forskellig vis indgår i projektarbejdet:

Et kursus, der relaterer sig til semestrets tema og dermed kan inddrages og bruges som inspiration til arbejdet med din gruppes projektemne. Kurset hedder ”Det moderne Danmark i en globaliseret verden”. I sagens natur hverken kan eller skal alt fra disse forelæsninger inddrages i projektarbejdet, da meningen med projektarbejdet er, at der arbejdes i dybden med udgangspunkt i et afgrænset emne. Kurset udgør grundlaget for en individuel skriftlig eksamen i januar måned.

Kurser, der relaterer sig til problemorienteret projektarbejde i grupper og dermed skal inddrages i din gruppes projektarbejde, så din gruppe kan indfri de krav, der stilles til problemorienteret projektarbejde og til udvikling af kompetencer i at indgå i en gruppe. Det drejer sig om kursus i Problemorienteret metode og kursus i Projektledelse og projektstyring. Disse 2 kurser indgår i grundlaget for P2- eksamen.

Kurser, der giver redskaber til projektskrivning inddrages i projektarbejdet i det omfang det er hensigtsmæssigt. Det drejer sig om de kursusgange der har *Tekstanalyse og kildehåndtering* og *Praktisk statistik* som overskrift. Disse kursusaktiviteter evalueres løbende i form af din gruppes arbejde med øvelser og opgaver, og indgår samtidigt i grundlaget for P2- eksamen.

Aktiviteterne på 1. semester kan illustreres således



Oversigt over afleveringer i P2

Aflevering foregår gruppevis. Afleveringstidspunkter fremgår af semesterplanen og eventuelle præciseringer udsendes løbende på Moodle.

- Statusseminarer – 2 i alt. Typisk et ultimo oktober og et ultimo november.
- Praktisk statistik – typisk aflevering i november.
- Tekstanalyse og kildehåndtering – typisk aflevering i oktober.
- Projektrapport – aflevering lige før jul.

Arbejdsindsats – hvad forventer studiet af dig?

En universitetsuddannelse handler i høj grad om at lære at arbejde selvstændigt, hvilket indebærer at indlæring af fagligt stof i høj grad er dit eget ansvar. Det handler om at forberede sig til den skemalagte undervisning og bearbejde den efterfølgende, og specielt på første semester også i høj grad om projektarbejdet, der ikke er

skemalagt. I projektarbejdet skal din gruppe selv styre tidsforbruget og arbejdsmængden.

Et fuldtidsstudie er normeret til 30 European Credit Transfer System (ECTS) pr. semester. Omregnet til timer/arbejdsindsats giver det godt 27 timer pr. ECTS, svarende til 810 arbejdstimer pr. semester, ligesom alle andre fuldtidsstillinger i det danske samfund. Arbejdsmængden er tilpasset en forventning om, at du har dit studie som fuldtidsarbejde 10 måneder om året. Juli og august tæller ikke med.

I nedenstående skema kan du se, hvordan semestret er skruet sammen i forhold til den tid du, eller en gennemsnitsstuderende, forventes at bruge på de forskellige aktiviteter. Det skal ikke læses som en idealmode, da du muligvis har lettere ved at lære noget end noget andet og derfor bruger mere tid på det, du har svært ved og mindre tid på noget andet. Du skal nødvendigvis heller ikke læse alt lige grundigt, da din læsning bør indrettes efter, hvad formålet er med det du skal læse. Skemaet giver dog et realistisk bud på hvor meget det forventes, at du arbejder med henholdsvis projektarbejde og kursusaktiviteter.

	Undervisnings-ECTS	Eksamens-ECTS	Arbejdstimer
P1: Problemorienteret samfundsforståelse	4 ECTS		108
P1-projektseminar	1 ECTS	1 ECTS	27
Det moderne Danmark	8 ECTS	8 ECTS	216
P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv	12 ECTS	21 ECTS	324
Projektledelse og projektstyring	2 ECTS		54
Praktisk statistik	1 ECTS		27
Tekstanalyse og kildehåndtering	1 ECTS		27
Problemorienteret metode	1 ECTS		27
I alt	30 ECTS	30 ECTS	810

Vejledning

Din gruppe vil ved semesterstart være tildelt en vejleder, der også er vejleder for flere andre grupper. En samling af 3 til 5 grupper med samme vejleder kalder vi for en "klynge". Klyngen er samtidig en administrativ enhed, hvilket betyder at alle grupper i din klynge skal deltage i kurser på samme tidspunkt, samt deltage i diverse sociale arrangementer som en enhed. Når P2 starter er der mulighed for at danne nye grupper og du vil sandsynligvis også få en ny vejleder.

Vejledningen vil foregå som en vekselvirkning mellem møder mellem din gruppe og vejlederen (vejledermøder) og møder mellem klyngen og vejlederen (klyngemøder). Nogle klyngemøder har form af et statusseminar, hvor der stilles specifikke krav til,

hvor langt I bør være nået med projektarbejdet, hvad der skal afleveres skriftligt og hvad der skal være genstand for diskussion. Her deltager flere vejledere.

Ved vejledermøder er gruppen i dialog med egen vejleder. Ved aktiviteter for hele klyngen deltager du i diskussioner af egne og andre gruppers foreløbige resultater, samt spørgsmål af relevans for flere gruppers projektarbejde.

Retningslinjer for vejledning

Ligesom det er vigtigt at gruppemedlemmerne indbyrdes har nogle klare spilleregler er det også vigtigt, at gruppe og vejleder har en fælles forståelse af, hvad der kan forventes af vejlederen og hvad der kan forventes af gruppen. Gruppearbejdet er principielt selvstyrende (vejlederen kan hjælpe med styringen, men skal ikke). Den overordnede styring af projektarbejdet består i, at I skal overholde nogle deadlines til statusseminarer i P2.

Det skal også fremhæves her, at vejlederen ikke er medlem af gruppen. Det er ikke din vejleders ansvar, hvis gruppen ikke når frem til en genial problemformulering, eller arbejdet går for langsomt fremad.

Nedenstående retningslinjer er ment som en hjælp, der kan medvirke til at forebygge misforståelser. Vejlederne er forskellige og mange udviser yderst stor velvilje – også udover nedenstående – hvis de skønner, at gruppen har behov for det, og fordi I er nye studerende.

I kan forvente at vejlederen:

- Kan mødes med jer ved enten vejledermøder, klyngemøder eller statusseminarer gennemsnitligt en time om ugen.
- Ved projektperiodens start aftaler med jer
 - Hvordan samarbejdet skal foregå.
 - Hvordan oplæg og dagsorden for vejledermøder skal afleveres.
 - Hvor lang tid før mødet, vejleder skal have oplæg.
 - Hvor hurtigt I kan forvente svar på en mail? og andet relevant for samarbejdet.
- Er fagligt kompetent og interesseret i jeres uddannelse.
- Overholder aftaler.
- Kender fællesmestrets studieordning.
- Læser jeres oplæg og kommenterer/diskuterer indhold med jer.
- Når det skønnes nødvendigt, giver ideer til, hvordan I kommer videre. Herunder foreslår relevant litteratur.
- På jeres opfordring, hjælper med at løse eventuelle samarbejdsproblemer i gruppen.
- Forholder sig til de krav, der stilles til projektarbejdet og til projektperiodens læringsmål og vejleder jer i overensstemmelse dermed.

I kan ikke forvente at vejlederen:

- Læser og kommenterer samme oplæg flere gange.
- Fungerer som en ordbog eller et opslagsværk.
- Retter jeres projekt for sproglige mangler (vedkommende kan påpege sproglige mangler eller særlige problemer).
- Inden aflevering bedømmer projektrapporten – censor kan jo være uenig.
- Står til rådighed efter projektets afleveringsfrist.
- Kan svare på praktiske spørgsmål, som ”hvordan søger man S.U” eller ”hvordan sætter man sin bærbare op til universitetets net”. Står det ikke på hjemmesiden, så spørg din studiesekretær, der altid kan fortælle dig, hvor du skal henvende dig.

Vejlederen kan forvente at gruppens medlemmer:

- Overholder aftaler.
- Deltager aktivt både mundtligt og skriftligt.
- Er bevidste om, at de selv er ansvarlige for projektrapportens endelige udformning.
- Aflyser et planlagt møde, hvis det viser sig, at gruppen ikke har behov for mødet.
- Har forberedt sig til vejledermøderne, herunder at alle i gruppen har læst de oplæg, som vejlederen skal forholde sig til.
- Holder sig orienteret om fællessemestrets indhold og selv har styr på eget skema.
- Forholder sig aktivt til vejledningsprocessen og så tydeligt som muligt fortæller vejleder, hvilke faglige og procesmæssige problemer de tumler med – ellers får vejleder svært ved at hjælpe gruppen.

Skulle der opstå problemer mellem gruppe og vejleder, så sig det til vejlederen. Det kan jo være, at der blot er tale om misforståelser. Er det mere end som så, kan gruppen henvende sig til en af lærergruppens koordinatører, som vil hjælpe med at løse problemet.

Vær opmærksom på, at de fleste vejledere ikke har fast arbejdssted på Strandvejen og derfor typisk vil være svære at få fat på udenfor aftalte mødetidspunkter. Vær også opmærksom på, at mange har et presset program og at man derfor skal aftale vejledermøder i god tid. Får din gruppe akut behov for hjælp, kan I altid henvende jer til en anden vejleder i storgruppen, ligesom jeres egen vejleder også kan henvise til en anden vejleder, hvis denne bedre er i stand til at hjælpe jer med et bestemt spørgsmål.

Samarbejdsvanskeligheder internt i projektgruppen

Her henvises til reglerne, som de er beskrevet i studieordningen: *Såfremt der opstår alvorlige samarbejdsvanskeligheder i en projektgruppe, er det op til basislederen, efter en skriftlig anmodning fra gruppen eller fra en/flere studerende ledsaget af en skriftlig udtalelse fra projektvejlederen, at vurdere, om der er grund til indgriben i form af deling af projektgruppen eller udelukkelse af studerende fra projektgruppen. Projektgrupperne opfordres til så tidligt som muligt i projektperioden at tage stilling*

til opståede samarbejdsvanskeligheder, således at opsplitting af gruppen tæt på afleveringsdatoen undgås. (Fællessemestrets studieordning s. 4)

P1 og P2

Fællessemestret giver en indføring i problemorientering. Det er en længerevarende pædagogisk proces, hvor du gradvist gennem flere projektperioder bliver i stand til at beherske flere og flere dele af det problemorienterede projektarbejde.

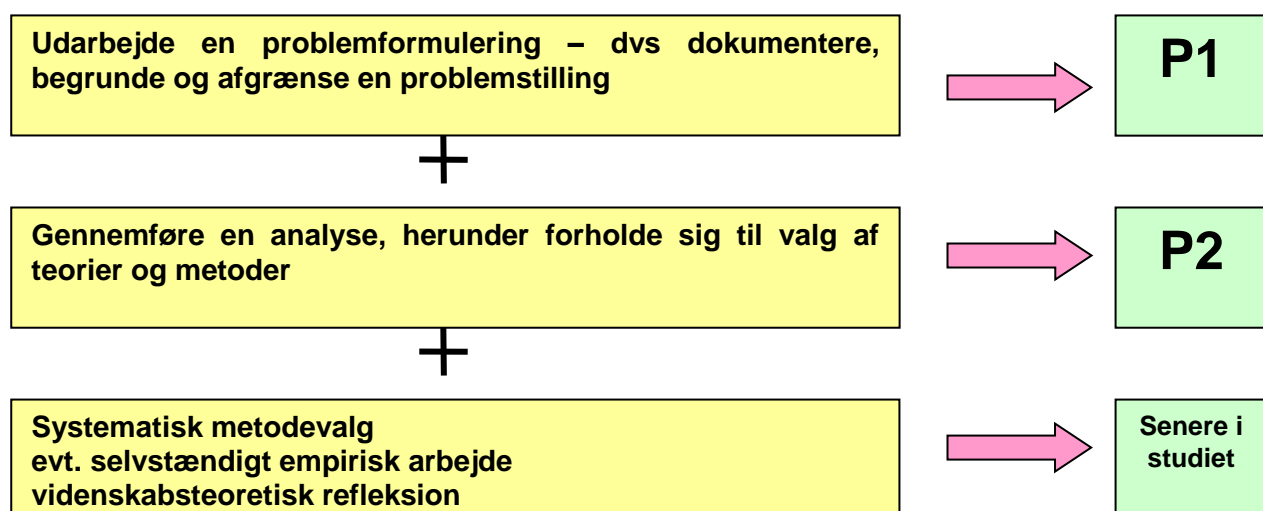
I P1, der varer fra 1. september til uge 39, fokuseres der i projektarbejdet på at lave en problemformulering. P1 har et omfang på 4 ECTS, svarende til 108 arbejdstimer til gruppearbejde, vejledermøder og individuel forberedelse.

I P2, der varer fra uge 40 til 31. januar udvides kravene betydeligt, således at gruppens valgte problemformulering også skal underkastes en analyse.

For nogle af jer vil kravene afhængig af valgte studieretning udvides i forårssemestret med hensyn til stringens og metodevalg, herunder inddragelse af videnskabsteori.

I løbet af fællessemestret får du lært at tænke problemorienteret, får tilegnet dig metodiske og praktiske færdigheder, får lært at anvende teori, samt får erfaring med at få arbejdet i en gruppe til at fungere. Således er du ideelt set rustet til at gennemføre et projektarbejde under større tidspres og med mindre vejledning på efterfølgende semestre.

Den projektpædagogiske progression kan illustreres som i nedenstående figur:



Projektarbejdet

I et projektarbejde kommer der løbende resultater. De skabes og formes i den kontinuerlige udveksling og bearbejdning af ideer, som sker mellem gruppens medlemmer, andre medstuderende og vejledere. De studerendes diskussioner af

hinandens oplæg, gruppens arbejdsrapporter og drøftelserne med vejlederen udvikler projektet. Det er i projektarbejdet vigtigt, at der er en høj grad af skriftlighed mellem gruppens medlemmer og mellem gruppe og vejleder. Skriv fra starten.

Et væsentligt aspekt ved projektarbejdet er, at du “lærer at tage ansvar for egen læring”. Langt hovedparten af al jeres læring foregår uden, at en underviser er til stede. En forudsætning for at kunne tage ansvar for egen læring er, at projektgrupperne og den enkelte studerende udvikler bevidstheden om egne læreprocesser. Denne bevidsthed skal opøves og udvikles gennem projektgruppens tilbagevendende vurderinger af såvel eget projektarbejde som vurderinger af andres. Derfor er der i studieordningen formuleret krav om, at projektgruppen eksplicit forholder sig til de individuelle og gruppemæssige læreprocesser. Det handler om udvikling af dine *evner til at indgå i gruppearbejde* - både som praktisk færdighed og som indsigt i gruppedynamiske fænomener.

Gruppens projektarbejde skal formidles i en *projektrapport*, der danner udgangspunkt for de mundtlige P1 og P2 prøver. Rapporten indeholder både resultaterne af arbejdet med en afgrænset problemstilling og en procesdel om, hvordan I har tilrettelagt samarbejdet i gruppen.

Et væsentligt formål med P1 er, at du opnår færdigheder i at *formulere, begrunde og afgrænse en problemstilling*. Problemformuleringen skal ses som *det styrende princip* i projektarbejdet. Der skal især fokuseres på tre aspekter:

1. At der inden for et selvvalgt emne/problemstilling er foretaget et bevidst valg af *problemformuleringstype*.
2. At der argumenteres for den valgte problemformulering på *et dokumenteret grundlag*.
3. At problemformuleringen er *afgrænset* og dermed til at undersøge.

I det problemorienterede studium kan det samme emne studeres ud fra forskellige tilgangsvinkler. Tilgangene kan føre til forskelligartede forståelser, resultater og konklusioner. Målet er, at I bliver i stand til bevidst at vælge mellem de forskellige typer af problemformuleringer og begrunde dette valg.

Det er derfor vigtigt, at gruppen diskuterer mulige problemformuleringer under det valgte projektemne. Det er endvidere vigtigt, at I dokumenterer det valgte problems karakter og omfang. Endelig er det også vigtigt at afgrænse problemet, så det kan undersøges inden for en projektperiode. En række *Hv*-spørgsmål hjælper til dokumentation, afklaring og præcisering af problemformulering: *Hvad drejer sagen/problemet sig om? Hvilket omfang har det? Hvordan er det blevet opgjort? Hvordan har det udviklet sig over tid? Hvordan afgrænser det sig fra beslægtede fænomener?*

Krav til projektrapporter

Et projektarbejde skal indfri de læringsmæssige målsætninger, der er fastlagt i fællesmestrets studieordning. Som en retningsgivende hjælp har vi i det følgende yderligere uddybet læringsmålene for P1 og P2 til en ”tjekliste”, der for nogle kan være en hjælp i projektarbejdet.

Krav til P1 projektrapport

Ifølge studieordningen er det målet for P1, at den studerende efter periodens projektarbejde kan:

- Udarbejde en problemformulering – dvs. begrunde, dokumentere og afgrænse en problemstilling inden for projektperiodens tema.
- Argumentere for den valgte problemformuleringstype.
- Vurdere og håndtere den litteratur projektrapporten bygger på.
- Udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt.
- Redegøre for erfaringer med måden gruppen har samarbejdet på.

Rapporten bør typisk indeholde følgende (den logiske opbygning af rapporten i form af overskrifter og sammenhæng bestemmer I selv). Nedenstående skal derfor ikke ses som en kogeboek til rækkefølge og overskrifter, men som en indholdsmæssig tjekliste:

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen empirisk og/eller teoretisk, eksempelvis i kursuslitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemformuleringer, samt en argumentation og begrundelse for den valgte problemformulering.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, kontekst o. lign.
- Overvejelser om fremgangsmåde, hvis gruppen skulle gennemføre en analyse/besvare rapportens hovedspørgsmål.
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være fulgt.

Krav til procesdelen af P1-rapporten

For at implementere kravene i P1 indeholder rapporten typisk redegørelse for og erfaringer med:

- Hvordan har gruppen organiseret projektarbejdet?
- Hvordan har gruppen brugt vejlederen?
- Hvilken betydning har ovenstående haft for projektarbejdet?
- Hvad har været godt og hvorfor? Hvad kan forbedres?

P1-rapporten skal afleveres således:

- 3 papireksemplarer til din studieseekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden.
- 1 eksemplar på e-mail til hvert medlem i suppleringsgruppen. I skal desuden sende rapporten på e-mail til jeres vejleder og suppleringsvejleder.

Af forsiden skal det fremgå:

- At det er en P1-rapport.
- Rapportens titel.
- Hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten.
- Navne på gruppens medlemmer.
- Årstal og måned for aflevering.

P1-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapport's sidetal.

En opgaves eller en projektrapports maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag).

P1-rapporten må maksimum fylde 25 normalsider (Inklusiv max. 5 sider til procesdelen). Indgår du ikke i en gruppe er det anbefalede omfang maksimum 10 sider (Inklusiv max. 2 sider til procesdelen)

P1-projektseminar – mundtlig eksamen

P1-projektseminar er en mundtlig gruppeeksamen, der afvikles med udgangspunkt i den afleverede P1-projektrapport. Til projektseminaret deltager gruppen, vejleder, suppleringsgruppe(r) og en supplerende vejleder. Der er afsat 45 minutter pr. gruppe. Deltagelse i projektseminaret forudsætter, at P1-projektrapporten er afleveret til tiden. Seminarets pædagogiske formål er, at gruppen og den enkelte studerende får en ide om, hvor godt de er lykkedes med deres første projektarbejde at få øvelse i at give og modtage kritik fra medstuderende, samt at indgå i en diskussion af eget projektarbejde med underviserne.

Forløbet af seminaret er typisk:

- Gruppen starter med at fremlægge deres forslag til dagsorden. Vejleder og suppleringsvejleder beslutter, om der skal ske ændringer i dagsordenen.
- Gruppen holder max. 10 minutters mundtlige oplæg. Udvalg centrale aspekter ved projektet som det kunne være interessant at diskutere yderligere. Spild ikke tiden med at referere hele projektet – vejleder, suppleringsvejleder og suppleringsgruppen har læst rapporten!
- Suppleringsgruppen udleverer til seminaret en A4-side med skriftlige kommentarer til projektrapporten og fremlægger mundtligt den vigtigste kritik. Det kan være en god idé at fokusere på styrker og svagheder.
- Projektrapporten, gruppens oplæg og suppleringsgruppens kommentarer diskuteres.
- Vejleder og suppleringsvejleder kommenterer projektrapporten.

Selvom I går til eksamen som gruppe, bedømmes I individuelt. Alle skal deltage aktivt. Jeres vejleder er ordstyrer og fungerer som eksaminator.

Beståelseskravet er jf. Studieordningen § 6: *"P1-projektseminar bedømmes bestået/ikke bestået af eksaminator på baggrund af den enkelte studerendes aktive deltagelse."*

Husk: Navneskilte og rekvirering af projektor, hvis I skal bruge en til jeres fremlæggelse (kontakt studiesekretæren). Det er gruppernes ansvar at opstille borde og sørge for stole til alle.

P2 projektrapport

P2-projektet formuleres inden for periodens tema: "Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv" og med udgangspunkt i kursus i "Det moderne Danmark i en globaliseret verden". Din storgruppes vejledere vil endvidere komme med forslag til projektemner inden gruppedannelsen, så du kan tænke lidt over, hvad du kan tænke dig at fordybe dig i og finde sammen med andre, der har lignende faglige interesser. Projektrapporten skal inddrage flere fags begreber og/eller teorier og tager typisk udgangspunkt i dele af pensum fra kursus i "Det moderne Danmark i en globaliseret verden". Der bør inddrages supplerende litteratur, der kan bidrage i dybden i en analyse af projektrapportens problemformulering.

Ifølge studieordningen er det målet for P2, at den studerende kan:

- Redegøre for udvalgte træk ved det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte projektemne.
- Udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling.
- Gennemføre en analyse af den valgte problemformulering, herunder begrunde teori- og metodevalg.
- Anvende perspektiver fra flere fag i analysen af den valgte problemformulering

- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusiv grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat.
- Redegøre for gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative og styringsmæssige teknikker.
- Påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport, herunder komme med begrundede forslag til, hvordan eventuelle svagheder ved rapporten kvalitativt kan forbedres.

Krav til P2-rapporten

Rapporten bør typisk indeholde følgende (den logiske opbygning af rapporten i form af overskrifter og sammenhæng bestemmer I selv). Nedenstående skal derfor ikke ses som en kagebog til rækkefølge og overskrifter, men som en indholdsmæssig tjekliste:

- En kort redegørelse for emnet, empirisk og/eller teoretisk.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen, ud fra forskellige faglige eller tværfaglige synsvinkler, blandt andet i kursuslitteraturen?
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- Argumentation for valg af metoder til empirisk dokumentation og for fortolkning af den valgte empiri.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, rum o. lign.
- Redegørelse for og diskussion af undersøgelsesmetoden, det vil sige fremgangsmåden til besvarelse af problemformuleringen. Hvordan skal analysen af problemformuleringen gribes an, og hvorfor netop på denne måde? Følgende skal indeholdes:
 - Argumentation for valg og fravalg af empiri.
 - Argumentation for valg og fravalg af anvendte redskaber, herunder teorier, begreber og metoder.
 - Eventuel opstilling og argumentation for underspørgsmål eller hypoteser.
- Projektrapporten udarbejdes på grundlag af eksisterende litteratur og empirisk materiale. Selvstændig indsamling af empiri (f.eks. egen spørgeskemaundersøgelse) indgår således ikke i bedømmelseskriterierne for P2.
- I forbindelse med analysen er det derimod et krav, at der sker en vurdering af den videnskabelige litteratur i relation til problemformuleringen. På hvilken måde er litteraturens problemstillinger, argumenter og resultater relevante? Er resultater dokumenterede? Er fortolkninger rimelige? Holder argumentationen?
- En konklusion, der indeholder svar på problemformuleringen, og gerne suppleret

med vurderinger af fordele og ulemper ved den valgte fremgangsmåde.(overvej f.eks. om I ville være nået til en anden konklusion, hvis I havde valgt en anden fremgangsmåde).

- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være opfyldt.

Krav til procesdelen af P2-rapporten

For at implementere kravene i P2 bør procesdelen i rapporten indeholde maksimum ti siders teoretisk og oplevelsesbaseret analyse og vurdering af gruppens læring og egen læring i arbejdet med projektledelse og projektstyring. I analysen *skal* der inddrages relevant litteratur fra kursuspensum. Det forudsættes, at gruppens samarbejdsaftale er bilag i projektrapporten. Der kan tages udgangspunkt i nedenstående:

- 1) Hvordan har I organiseret projektgruppens læreprocesser? (*f.eks.: Gennem processtyrerfunktionen, refleksion- og dialog processer*).
 - a) Hvad er de bedste erfaringer?
 - b) Hvordan har I hver især bidraget til at samarbejdet lykkedes?
 - c) Hvilke vanskeligheder har I/du arbejdet med at overkomme?
- 2) Hvordan har projektgruppen udarbejdet og anvendt samarbejdsaftalen? (*f.eks.: Internt i gruppen, med vejleder, andre grupper*).
- 3) Hvordan har projektgruppen anvendt kommunikation og konflikthåndtering til ledelse og udvikling af samarbejdet?
 - a) Hvad har haft den bedste effekt på din og jeres kommunikation i gruppen?
 - b) Hvilke vanskeligheder har I/du arbejdet med at overkomme?
 - c) Hvordan har I arbejdet med konflikthåndtering i gruppen og med eventuel inddragelse af vejleder?

P2-rapporten skal afleveres således:

3 papireksemplarer til din studiesekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden. Studiesekretæren fremsender derefter 1 eksemplar til hhv. vejleder og censor.

Af forsiden skal det fremgå:

- At det er en P2-rapport.
- Rapportens titel.
- Hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten.
- Navne på gruppens medlemmer.
- Årstal og måned for aflevering.

P2-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der

indgår i optællingen af en rapports sidetal.

En opgaves eller et projekts maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag).

P2-rapporten må maksimum fylde 60 normalsider (Inklusiv noter, litteraturliste, kildefortegnelse og max. 10 sider til procesdelen). Forside, titelblad, indholdsfortegnelse samt bilag tæller ikke med i de 60 normalsider. *(Bilag vil typisk ikke være eksaminandens egen tekst, men præsentation/reproduktion af kildemateriale og indregnes ikke i sidetallet, men skal stå i rimeligt forhold til projektets omfang. Rimeligt forhold er max 10 normalsider. Har I flere bilag skal det begrundes og godkendes af vejleder)*

Indgår du ikke i en gruppe, er det anbefalede maksimumsidetal 25 (Inklusiv max. 4 sider til procesdelen)

P2-eksamen

P2-eksamen omfatter følgende aktiviteter: ***P1: Problemorienteret samfundsforståelse, P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv, Projektledelse og projektstyring, Praktisk statistik, Tekstanalyse og kildehåndtering, samt Problemorienteret metode.*** (I alt 21 ECTS)

Om P2-eksamen indeholder studieordningen følgende bestemmelser:

P2-eksamen er en mundtlig gruppeprøve, der afvikles med udgangspunkt i P2-projektrapporten og et indledende oplæg fra projektgruppen. Projektrapporten indgår i bedømmelsen. Ved gruppeprøver skal den enkelte studerende bedømmes individuelt. Det er op til eksaminator og censor at sikre at eksaminationen tilrettelægges således at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Der afsættes 20 minutter pr. gruppemedlem eksklusiv votering og pause, således at eksamen for en gruppe på 6 personer varer 2½ time inklusiv pause og votering. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Deltagelse forudsætter, at P2-projektrapporten er afleveret rettidigt.

Du får i løbet af semestret mere udførlig information om retningslinjerne for afvikling af P2-eksamen.

Eksamenstilmelding

På 1. studieår er du automatisk tilmeldt alle prøver første gang de udbydes.

Som førsteårsstuderende **skal** du deltage i prøverne første gang de udbydes, og det er ikke muligt at framelde sig.

Bliver du syg til eksamen eller er så uheldig at dumpe, kan du i samme semester gå til

syge- og reeksamen. Sygdom skal dokumenteres ved indsendelse af lægeerklæring. Tilmelding til syge- og reeksamen skal ske ved henvendelse til Fakultetets eksamenskontor inden for bestemte tilmeldingsfrister. Fakultetets eksamenskontor kan, hvis usædvanlige forhold gør sig gældende, dispensere fra tilmeldingsfristen.

Studieskift

Hvis du i løbet af første semester fortryder dit valg af studie, kan du efter individuel ansøgning og senest 14. januar søge om at følge et alternativt 2. semester omfattet af rammestudieordningen. Herefter vil studieskift effektueres, inden du starter på 3. semester, forudsat du opfylder adgangskravene til det pågældende studie og der er ledige pladser. Endvidere skal du have bestået alle eksamener på første studieår. Du vil få yderligere information i løbet af efteråret om, hvordan du skal forholde dig, hvis du ønsker at skifte studieretning.

Har du en funktionsnedsættelse?

Det kan dreje sig om en psykisk lidelse, et fysisk handicap eller ordblindhed. Har du brug for hjælp kan du på SU-kontorets hjemmeside finde yderligere information www.sukontor.aau.dk. Du kan også kontakte studievejlederen på Basis, der kan hjælpe dig med at finde ud af, hvilke muligheder der er. Studievejlederen har kontor på Strandvejen 19 rum E424. Der er åbent 2 timer 2 gange om ugen. Tjek tiderne på moodle. samfbasis-studvejl@socsci.aau.dk.

Kursusbeskrivelser

Det moderne Danmark i en globaliseret verden – 1-28

v/Poul Thøis Madsen, Lars Schädler Andersen, Mads Peter Klindt, Karen Nielsen Breidahl og Helle Therkildsen

Formål

- At give den studerende en grundlæggende viden om det moderne samfunds institutioner og deres funktioner set i en historisk kontekst.
- At introducere den studerende til centrale begreber og teorier, der kan bruges til at beskrive det moderne og senmoderne samfund.
- At introducere den studerende til centrale samfundsvidenskabelige debatter.
- At give den studerende færdigheder i at se samfundsmæssige problemstillinger i et tværfagligt perspektiv.

Indhold

De første kursusgange relaterer sig til temaet for P1-projektet, inden der i et historisk perspektiv tages hul på en række klassiske problemstillinger og debatter fra sociologerne, politologerne og økonomernes verden.

Historisk tages udgangspunkt i etableringen af nationalstaterne i 1800-tallet, hvilket markerer overgangen til det moderne samfund og udviklingen af dets grundlæggende institutioner. Vi opererer med en bred definition af institutioner, der omfatter begreber som marked, demokrati, velfærdsstat, EU, bureaukrati osv., men også normer og regler, der er strukturerende for nutidens samfund. Udbygningsfasen omfatter perioden fra 1930'ernes krise og socialreformer til starten af 1970'erne, hvor blandingsøkonomien, udbygningen af velfærdsstaten og den kolde krig er vigtige kendetegn. Den klassiske modernitet udfordres i perioden fra 1970'erne og frem karakteriseret ved deregulering af markedet, opbrud i politiske systemer, europæisk integration, etablering af internationale retsinstanser og betydelige skift i socialpolitikken og solidaritetsfølelsen. I denne periode sker overgangen fra moderne til senmoderne samfund. Kurset afsluttes med en række perspektiverende forelæsnings, der belyser aktuelle udfordringer for de institutionelle grundpiller set fra forskellige samfundsvidenskabelige perspektiver.

Omfang

Kurset har et omfang på 8 ECTS, svarende til 216 arbejdstimer. 56 timers forelæsninger, 50 timers øvelser i grupper, 5 timers eksamen, 105 timers individuel læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Lærerstyrede forelæsninger på store hold. Den studerende skal arbejde med et omfangsrigt pensum og selv gennem læsning, udarbejdelse af notater og brug af forelæsernes notater være i stand til at indfri kursets læringsmål. Som en hjælp til at

indfri kursets læringsmål vil hovedparten af forelæsningerne blive fulgt op med mindre øvelsesopgaver.

Læringsmål

Det er målet, at den studerende med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i kurset kan:

- Redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte samfundsvidenskabelige teorier og begreber.
- Redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte institutioners funktioner og funktionsmåder i et historisk perspektiv.
- Identificere og argumentere for, hvilke samfundsvidenskabelige teorier og begreber, der kan anvendes til at belyse udvalgte problemstillinger.
- Anvende flere fags teorier og begreber i en diskussion af udvalgte problemstillinger.

Vurderingskriterier

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål, gives karakteren 12.

Karakteren 02 gives, hvis den studerende kan:

- Gengive teorier og begreber korrekt.
- Beskrive nogle af de fundamentale træk ved den måde udvalgte institutioner fungerer på.
- Anvende begreber og teorier, men usystematisk og på en måde der ikke altid er korrekt.

Prøveform

5 timers individuel skriftlig prøve med egne hjælpemidler. Ingen netadgang. Egen PC og printer medbringes til prøven, hvis du ikke vil skrive i hånden.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Litteratur

- Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. Gyldendal.
- Kaspersen, Lars Bo; og Jørn Loftager (red.)(2009): *Klassisk og moderne politisk teori*. København, Hans Reitzels forlag.
- Kompendium til forelæsningerne på fællessemestret, AAU 2013.
- Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, Gyldendal.
- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag.
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Er uploadet på moodle under lektion 5.

Litteratur til kurserne

Den litteratur, som forventes læst til det enkelte kursus, er nævnt under hver kursusgang. Det er pensum. Der kan være tale om:

- Sider/kapitler fra kursislitteraturen (bogpakken).
- Artikler og andet samlet i et kompendium.
- Artikler og andet lagt på moodle.
- Og endelig artikler m.v. som kan downloades fra nettet.

Som studerende på Aalborg Universitet, har du adgang til en række databaser, f.eks. infomedia. Du skal altid gå via AUB's hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/> for at få adgang til ressourcer der kræver abonnement. Kun når du går via AUB's webside kan du blive ledt via fjernadgang, dog med undtagelse af Google Scholar.

P1 tema: Ulighed - Intro-forelæsninger – del 1-4

Del 1: Ulighed: hvordan så det ud før velfærdsstaten?

v/Lars Schüdler Andersen

Formål og indhold

Formålet med denne forelæsning er at vise, hvordan levestandard og indkomstfordeling har udviklet sig, særligt i Danmark, forud for velfærdsstaten. Hvad vil det sige at være fattig i 1800-tallet? Hvordan så man (teoretisk, politisk, religiøst etc.) på økonomisk og social ulighed?

Litteratur

Engberg, Jens (2011): *Det daglige brød. Bønder og arbejdere 1650-1900*. København, Politikens Forlag, s. 260-297 (i kompendium).

Del 2: Lighed, ulighed og social sammenhængskraft

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Denne lektion giver en introduktion til den samfundsvidenskabelige forskning omkring sammenhængen mellem lighed og social sammenhængskraft (*social cohesion*). Et centralt argument er, at stor ulighed i et samfund forstærker mistilliden på tværs af de forskellige samfundslag, hvilket fører til social erosion. Men forskelle i indkomst og omfordeling kan ikke alene forklare hvorfor den sociale sammenhængskraft falder i USA og England, imens den stiger i Skandinavien. Middelklassens opfattelser af underklassen, der blandt andet formes gennem mediernes gengivelser af underklassens livsformer, kan ifølge den nyeste forskning forklare en stor del af variationen mellem de engelsktalende og de skandinaviske lande.

Litteratur

Larsen, Christian Albrecht (2013): *The Rise and Fall of Social Cohesion*. NY, Oxford University Press, kapitel 4, s. 79–101 (i kompendium).

Del 3: Ulighed: hvad er fattigdom, og hvordan kan den måles?

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Der er et hovedformål med lektionen: At I opnår en større viden om fattigdom som fænomen. Indholdet vil med udgangspunkt i dagens tekster besvare spørgsmål som: 1) Hvad er fattigdom (begreb)? 2) Hvordan kan fattigdom måles (operationalisering)? 3) Hvor meget fattigdom er der i Danmark (deskription)? 4) Hvorfor er der fattigdom (teori)? 5) Hvad er relationen mellem fattigdom og social eksklusion? 6) Hvordan

analyserer fattigdomsforskere fattigdom i dag? 7) Hvad kan der ifølge hovedteksten gøres for at bekæmpe fattigdom i Danmark (normativt)? 8) Mener du på baggrund af det læste, at der kan og bør gøres mere politisk for at bekæmpe fattigdom i Danmark?

Litteratur

- Møller, Iver Hornemann; Jørgen Elm Larsen (2011): *Socialpolitik*, København, Hans Reitzels Forlag, pp. 211-237 (*selvkopiering*). Læses m.h.p. at besvare de 7 første spørgsmål.
- Danmarks Statistik (2012): *Levevilkår. Tema: Måling af fattigdom*, pp. 13-15: www.dst.dk/publ/LeveVilk. Læses mhp. spørgsmål 2) og 3).

Supplerende læsning

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2010): *Det opdelte Danmark. Fordeling & Levevilkår 2010*, <http://www.ae.dk/publikation/opdelte-danmark>
- *Dansk Økonomi efterår 2006*, Kapitel II FATTIGDOM I DANMARK, s. 155-183, 270-278 [De økonomiske vismænd udgiver to rapporter hvert år – en forårsrapport og en efterårsrapport]: http://www.dors.dk/graphics/Synkron-Library/Publikationer/Rapporter/Efter%20E5r_2006/Rapport/Kap.%202.pdf.

Del 4: Konsekvenser af fattigdom og marginalisering

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

I denne lektion udfordres og udvides fattigdomsbegrebet. Begreberne ”fattigdom” og ”social marginalisering” er nært forbundne, men mens fattigdomsbegrebet knytter snævert an til noget økonomisk, så repræsenterer ”social marginalisering” et bredere og mere flertydigt begreb. Efter en indføring og diskussion af disse begreber vil der i lektionen fokuseres på konsekvenserne af fattigdom og marginalisering: Hvad er konsekvenserne af at leve på et materielt lavt eksistensniveau? Hvilke afsavn lever man med, og hvordan prøver man på at håndtere tilværelsen?

Litteratur

Larsen, Jørgen Elm; Nils Mortensen (red.) (2009): *Udenfor eller indenfor: Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed*. Hans Reitzels Forlag, kapitel 1 og 7, s. 7-14, 122-150 (*i kompendium*).

Sekundær litteratur:

Livet på de laveste sociale ydelser: http://www.casa-analyse.dk/files/rapporter-social-arbejdsmarked/2010/livet_paa_de_laveste_ydelser.pdf

Klassiske og moderne samfundsteoretiske debatter

Del 5: Marx vs. Klassikerne: Er markedet et monster eller en velgører?

v/Poul Thøis Madsen

Formål og Indhold

Formålet med den første af de lektioner, der tager udgangspunkt i Madsen (2012), er at starte jeres proces med at anvende nogle grundlæggende økonomiske sammenhænge og begreber på danske forhold. Indholdet består af en introduktion til Marx'es økonomiske teori, som er et opgør med klassikernes (især Adam Smith og David Ricardo) forsvar for den gryende kapitalisme. Marxismens indflydelse i en dansk sammenhæng ses bl.a. gennem fag- og andelsbevægelsens tiltag til at undgå og imødegå konsekvenser af "for" fri markeds kræfter. Nøglebegreberne er marked, fordelingskonflikt og krise.

Litteratur

- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, Læs: Læsevejledning, introduktion og kapitel 1: s. 9-18, 19-28 (nærlæs mhp. at besvare arbejdsopgaverne markeret med * s. 20-21).
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Er uploadet på under lektion 5. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om Marx", s. 1-4.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. For en introduktion til (ny)marxismen, se s. 17-18 og s. 41-48.

Del 6: Marxismen efter Marx: Revolution eller revisionisme?

v/Mads Peter Klindt

Formål og Indhold

Formålet med denne lektion er at give de studerende et overblik over marxismens udvikling i perioden fra 1880 og frem til anden verdenskrig. Fælles for de teoretikere, der tilegnede sig marxismen efter Marx' død, var, at de var enige i Marx' kritik af kapitalismens grundforhold og klasseanalysen. Deres bud på, hvorledes vejen mod det klasseløse socialistiske samfund skulle se ud, var dog vidt forskellige, og det er i disse modsætninger kimen til splittelsen mellem kommunismen og socialdemokratismen, der fik voldsom politisk betydning i det 20. århundrede, fødes.

Litteratur

- Loftager, Jørn (2009): "Marx og socialismen" I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn

Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 22, s. 424–441.

- Christiansen, Niels Finn (2009): ”Marxismen efter Marx” I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 28, s. 520–554.

Del 7: Max Weber: Protestantismens etik som grundlaget for den moderne kapitalisme

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Hvad har haft betydning for fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet, som har haft afgørende betydning for livsførelsen i Europa og USA? Ifølge den tyske sociolog Max Weber spillede religionen en afgørende rolle. Nærmere bestemt argumenterede han for, at protestantismen og den tilhørende kaldstanke, er af afgørende betydning for at forstå fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet. Et synspunkt han fremførte i det klassiske værk ”Den protestantiske etik og kapitalismens ånd” fra 1904-1905. Et værk der stadig i dag har stor betydning og er genstand for stor debat. Formålet med lektionen er at introducere jer for de centrale synspunkter og den efterfølgende debat.

Litteratur

Larsen, Øjvind (1995): ”Indledning af Øjvind Larsen” I: Max Weber, *Protestantismens etik og kapitalismens ånd*, Nansensgade Antikvariat, s. ic-xxi (<https://www.moodle.aau.dk>).

Sekundær litteratur

Bruun, Hans Henrik (2009): ”Max Weber” I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, s. 471-483.

Del 8: Keynes vs. Neoklassikerne: Skal markedet reguleres? Del I

v/Poul Thøis Madsen

Formål og Indhold

Formålet er at bevidstgøre jer om den helt grundlæggende og evigt aktuelle økonomiske uenighed, der er mellem keynesianere, som betoner efterspørgslens betydning og det korte sigt, og neoklassikere, der lægger vægten på udbuddet og det lange sigt. Indholdet i del I er en introduktion i til den neoklassiske teori, som den så ud før Keynes, men i princippet også i dag, men under andre navne som monetarisme, liberalisme og til dels også nykeynesiansk teori.

I introduceres især til, hvordan neoklassikerne forestiller sig, at et marked med

fuldkommen konkurrence fungerer. Nøgleord er ”marked” og ”incitament”.

Litteratur

- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 2, s. 29-41 og Appendiks C, s. 107-08.
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: ”Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori”*. Er uploadet på moodle under lektion 5. Læs: ”Tilføjelse til kapitel 2 om neoklassisk teori”, s. 4-6.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. For en kort introduktion til liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), s. 60-68.

Del 9: Keynes vs. Neoklassikerne: Skal markedet reguleres? Del II

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Keynes udviklede sin teori som et opgør med den neoklassiske teori. Formålet med lektionen er, at I opnår en forståelse af, hvad det vil sige at lægge vægten på efterspørgslen, som Keynes gør. Herved kan I også spore keynesianske ideer i den aktuelle danske og internationale økonomiske debat. Indholdet består i en introduktion til de grundlæggende brikker i Keynes’ teori, men overordnet set handler det især om at få styr på diskussionen om i hvilken udstrækning, at ”markedet” også i virkeligheden er selvregulerende, men også at etablere en forståelse af, hvordan stat og marked spiller sammen i en blandingsøkonomi. Nye nøglebegreber er den *samlede* efterspørgsel, forventninger og usikkerhed.

Litteratur

- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 3, s. 43-57.
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: ”Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori”*. Er uploadet på moodle under lektion 5. Læs: ”Tilføjelser til kapitel 1 om Keynes”, s. 6-10.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. For en mere dyb introduktion end min til Keynes, p. 19-21 og 22-32.

Del 10: Polanyi vs. Hayek: Er markedet en naturtilstand eller er det menneskeskabt?

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Karl Polanyi og Friedrich August von Hayek, begge født i slutningen af 1800-tallet i det Østrig-Ungarske imperium, er blandt de økonomiske tænkere, der inspirerede de internationale ideologiske strømninger i 1980'erne og 1990'erne. Sidstnævnte var indædt forsvarer af den klassiske økonomiske liberalisme og var i en periode "husideolog" for den amerikanske præsident Ronald Reagan. Hans idéer fik stor betydning for de bratte omstillinger i de østeuropæiske lande efter socialismens sammenbrud. Hayek så det frie marked som den grundlæggende naturlige orden og en grundtanke hos ham var, at markedets usynlige hånd kunne overføres på alle samfundets anliggender. Polanyi derimod var indædt kritiker af det frie marked, og viser i sit hovedværk *The Great Transformation* at markedet netop ikke er en naturtilstand – det er en social konstruktion. "Frisættelsen" af de engelske landarbejdere i 1800-tallet og skabelsen af et marked for arbejdskraft var på alle måder en menneskeskabt institution, der som led i en liberalistisk utopi skulle underlægge alle samfundsforhold markedets logik. I denne lektion gennemgår vi Hayeks og Polanyis argumenter og diskuterer herunder begreber som den "spontane orden" og den "dobbelte bevægelse".

Litteratur

- Qvortrup, Mads (2009): "Hayek og Popper" I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 44, s. 822–837.
- Christiansen, Christian O. (2012): "Karl Polanyi og utopien om det fri marked", *Slagmark*, nr. 64, s. 131–145 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Hessel, Niklas (2012): "Genbrug fra 1940erne" I: *Weekendavisen*, 3. februar. Kan downloades gratis: Fra Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/>, klik på aviser, klik på gå til databaselisten, klik på infomedia.

Del 11: Hvad er staten? Central aktør eller neutral arena?

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Hvad er en stat? Det er et meget omdiskuteret spørgsmål, og statsbegrebet har gennemgående levet en meget omtumlet tilværelse. I nogle perioder har politologer været direkte afvisende overfor begrebet, mens staten i andre perioder er blevet betragtet som en central institution. Særligt i 1980'erne fik synet på staten som en central og selvstændig aktør sin revival i forbindelse med fremvæksten af "Bringing the State Back in" litteraturen, som særligt udfordrede den pluralistiske og marxistiske statsforståelse, som på hver deres måde ikke tillægger staten nogen

selvstændig eller nævneværdig betydning. Formålet med lektionen er at give jer en indføring i statsbegrebet med afsæt i en gennemgang og diskussion af en række klassiske og moderne statsteorier.

Litteratur

Thomsen, Jens Peter Frølund (2009): "Moderne Statsteorier" I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, s. 986-1001.

Sekundær litteratur:

Jessop, Bob (2006): "The state and state-building" I: R.A.W. Rhodes; S.A. Binder; B. A. Rockman (eds.), *The Oxford Handbook of Political Institutions*, s. 111-130.

Del 12: Ulrich Beck: Fra stabilitet til risikosamfund – konstruktion eller realitet

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Et vigtigt element i den tyske sociolog Ulrich Becks arbejder om nutidens samfund er teorien om overgang fra industrisamfundet til risikosamfundet. Denne forelæsning introducerer til begrebet "risikosamfund" og undersøger, hvad der sker med individet, fællesskabet, politik og arbejdsmarked i denne transformation. Desuden vil der blive lagt op til en kritisk diskussion af Becks teorier mellem realisme og socialkonstruktivisme.

Litteratur

Sørensen, Mads P. & Allan Christiansen (2006): *Ulrich Beck - Risikosamfundet og det andet moderne*, Aarhus Universitetsforlag, s. 13-44 (*i kompendium*)

Del 13: Giddens vs. Bourdieu: Strukturation eller habitus?

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Den engelske sociolog Anthony Giddens står bag en række markante sociologiske analyser af det moderne samfund og den individualitet, der præger det. Hans analyser har bidraget til at bryde traditionelle skismaer indenfor sociologien, og han har haft stor betydning for den politiske nytænkning, der prægede de socialdemokratiske partier i Nord- og Vesteuropa i 1990erne. Pierre Bourdieu er på en måde Giddens' franske modstykke, idet Bourdieu ligesom Giddens byggede bro mellem traditionelle videnskabsteoretiske positioner. Han anerkendte de strukturelle forholds betydning for det menneskelige handlerum men så grundlæggende individet som handlende aktør og dermed også individets handlinger som en forudsætning for strukturerens reproduktion. Forskellen mellem dem er, at Giddens i høj grad ser individet i det senmoderne samfund som frigjort fra det traditionelle samfunds normer og

begrænsninger, imens Bourdieus værker har stærkt blik for de fortsatte begrænsninger for menneskelig handlen, der er afstedkommet af det sociale og kulturelle miljø, vi er opvokset i. Vi gennemgår på lektionen Giddens' strukturationsteori og Bourdieus' nøglebegreber om felt, kapital og habitus.

Litteratur

- Kaspersen, Lars Bo (1996): "Anthony Giddens" I: Andersen, Heine; Kaspersen, Lars Bo (red.) *Klassisk og moderne samfundsteori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 24, s. 397–412 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Sestoft, Carsten (2006): "Pierre Bourdieu og hans værk" i Prieur, A.; Sestoft, C. (red.) *Pierre Bourdieu: en introduktion*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 1, s. 9–22 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Engberg-Pedersen, Anders (2011): "Sociologi er en kampsport", *Weekendavisen*, 19. august. Kan downloades gratis: Fra Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/>, klik på aviser, klik på gå til databaselisten, klik på infomedia.

Del 14: Huntington vs. Fukuyama: Civilisationernes sammenstød eller det liberale demokratis overlegne sejr?

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

I lektionen præsenteres i for to omdiskuterede teser og tolkninger af verdenspolitikken efter den kolde krigs afslutning. Både Francis Fukuyamas værk "End of History" fra 1989 og Samuel P. Huntingtons værk "Clash of Civilizations" fra 1993 slog effektivt igennem i den offentlige debat. Begge var samtidig meget omdiskuterede og kontroversielle – og ikke uden grund. Huntington plæderede for, at den kolde krigs afslutning ville blive domineret af sammenstød mellem de otte store tilbageblevne civilisationer i verden. Særligt anså han den islamiske som konfliktfyldt. Fukuyama fremførte derimod det synspunkt, at mange årtiers ideologiske kampe ville blive afløst af den økonomiske og politiske liberalismes triumf og sejr. I akademiske kredse er der udbredt enighed om, at de to debattørers tolkninger og teser hviler på et tyndt grundlag. Men hvorfor fik de alligevel så stor udbredelse? Det er også et spørgsmål, som vil blive forsøgt besvaret i lektionen.

Litteratur

- Huntington, Samuel P. (1993): "The Clash of Civilizations?" *Foreign Affairs*, Vol. 72, No. 3 http://www.hks.harvard.edu/fs/pnorris/Acrobat/Huntington_Clash.pdf
- Wæver, Ole (2002): "Clash of What?" *Politologiske Studier*, 5. Årgang, nr. 3 http://www.dr.dk/NR/rdonlyres/3A53E686-D0F9-4A71-A61B-B7AC99A7AF62/3293083/clash_of_what.pdf.
- Knutsen, Torbjørn L. (1991): "Answered Prayers: Fukuyama, Liberalism and the End-of-History Debate", *Security Dialogue January 1991*, 22, s. 77-85. Kan downloades gratis: Fra Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/>.

Det moderne Danmarks gennembrud

Del 15: Grundlæggelsen af det danske demokrati

v/Lars Schüdler Andersen

Formål og indhold

Under indtryk af europæiske politiske omvæltninger og treårskrigen 1848-1850 faldt den danske enevælde, og grundloven af 1849 indførte det borgerlige demokrati. Først med parlamentarismens indførelse i 1901 og kvinders valgret i 1915 er demokratiet reelt indført. Formålet med forelæsningsen er at vise, hvordan demokratiet langsomt vokser frem som følge af en historisk udvikling.

Litteratur

Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, Gyldendal, s. 15-64, 96-105.

Supplerende litteratur

Kaspersen, Lars Bo (2009): "Det lange århundrede 1789-1914" I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, s. 299-326.

Del 16: Politik og interesseorganisationer i Danmark

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Formålet med lektionen er at give jer en generel forståelse for forskellige politikdefinitioner og mere specifikt at introducere jer for forskellige teorier om samspillet mellem stat og interesseorganisationer. Forskellige definitioner vil blive gennemgået og diskuteret, og I vil bl.a. blive præsenteret for distinktionen mellem pluralisme og korporatisme, der er to forskellige forståelser af, hvorledes interesseorganisationer kan øve indflydelse på staten. I den forbindelse vil vi bl.a. vende blikket mod Septemberforliget i 1899. En central historisk begivenhed, som både menes at have lagt grunden for den særlige danske model for konfliktløsning på arbejdsmarkedet og for det danske politiske system mere generelt.

Litteratur

- Thomsen, Jens Peter Frølund (2013): *Politologi: En introduktion*: Hans Reitzels Forlag, Kapitel 1, s. 12-29 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Blom-Hansen, Jens; Carsten Daugbjerg (2009): "Teorier om samspillet mellem stat og interesseorganisationer" I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, Kapitel 68, s 1207 – 1225.
- Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*: Gyldendal, s. 45-49.

Del 17: Velfærdstatens grundlæggelse og forankring

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Den moderne sociallovgivning, hvorigennem samfundet vedkendte sig et ansvar for sociale problemer som arbejdsløshed, aldersforsørgelse og sygdom, fik sit gennembrud i 1890'erne. Formålet med denne forelæsning er at illustrere udviklingen og diskutere den i et teoretisk og europæisk perspektiv. Begreber som "værdigt trængende" og "hjælp til selvhjælps-princippet" introduceres i denne periode.

Litteratur:

- Bruus, Palle (2009): "Det socialpolitiske gennembrud – fra Bismarck til Steincke". I: Høiris, Ole; T. Ledet (red.) *Modernitetens verden*, Aarhus Universitetsforlag, s. 397-414 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Petersen, Jørn Henrik m. fl. (red.) (2010): *Frem mod socialhjælpsstaten. Dansk Velfærdshistorie, bind I*, Syddansk Universitetsforlag, s. 111-135, 146-157 (i kompendium).

Det danske samfunds udbygning efter 1945

Del 18: Vækst og Velfærd

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Efter 1945 opbygges den moderne velfærdsstat. 1890'ernes og mellemkrigstidens socialpolitik udbyggedes kraftigt og gennemgik en række kvalitative forandringer under den økonomiske højkonjunktur i 1960'erne. Forelæsningen præsenterer forskellige teoretiske indfaldsvinkler på udviklingen af en universel velfærdsstat og illustrerer forandringen med blandt andet folkepensionsreformen fra 1956.

Litteratur

- Lidegaard, Bo (2011): En fortælling om Danmark i det 20. århundrede, Gyldendal, s. 219-232, 260-267.
- Green-Pedersen, Christoffer; Asbjørn Sonne Nørgaard (2009): "Velfærdsteori" I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, s. 1002-1017.

Del 19: Danmark og den kolde krig

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Den traditionelle danske neutralitetspolitik, der var formet af relationen til Tyskland siden 1864, blev bragt til ophør efter Anden Verdenskrig. Udviklingen fra en multipolær til en bipolar verdensorden nødvendiggjorde dansk stillingtagen til

Øst/Vest konflikten. Forelæsningen behandler primært perioden fra alliancepolitikens fremkomst efter 1945 og frem til ”Fodnote-politikken” i 1980’erne.

Litteratur

- Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, Gyldendal, s. 210-215, s. 234-259, 267-274, 292-293, 357-384.
- Sørensen, Georg (2009): ”International politik efter 1945” I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, s. 969-985.

Del 20: Danmark og EF/EU

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Det danske forhold til EU er ambivalent. På den ene side har dansk Europapolitik stadig et ”småstatsagtigt” præg, på den anden side er Danmark i flere henseender gået sine egne veje i forhold til resten af Europa. Siden et massivt flertal stemte Danmark ind i EF i 1972 er befolkningen blevet gradvist mere EU-skeptisk kulminerende med afstemningerne om Maastricht-traktaten i 1992 og nej’et til ophævelsen af EURO-forbeholdet i år 2000. Den øgede EU-skepsis i befolkningen har dog ikke afholdt Danmark fra at blive stadig mere integreret i EU. Senest har Danmark tiltrådt den nye såkaldte finanspagt, der lægger bånd på landenes offentlige budgetter og indfører strammere finanspolitisk kontrol. På denne lektion gennemgås Danmarks Europapolitik i efterkrigstiden, og der præsenteres en række teorier til forståelsen af den europæiske integrationsproces, der, til trods for dansk skepsis, må siges at være fremadskridende.

Litteratur

- Lidegaard, Bo. (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, København: Gyldendal, s. 319–325, 374–383, 389–395.
- Kelstrup, Morten et al (2012): ”Teorier om europæisk integration og nyere studier af EU” I: Kelstrup et al. *Europa i forandring: En grundbog om EU’s politiske og retlige system*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 6, s. 175–199 (*i kompendium*).
- Østergaard, Uffe (2012): ”Umådelige fordele”, *Weekendavisen*, 19. oktober. Kan downloades gratis: Fra Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/>, klik på aviser, klik på gå til databaselisten, klik på infomedia.

Del 21: Krise i 1970erne: Visionen om det regulerede marked vender tilbage – introduktion til monetarismen

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet er, at I får en forståelse for de vigtigste argumenter *imod* regulering af markedet og *for* at lade markedet råde (mere) frit. Gennem eksempler er ideen også at styrke jeres evne til at få øje på disse argumenters virke i en dansk sammenhæng. Indholdet består i en introduktion til endnu et udbudsorienteret tankesæt – monetarisme, hvorved der også sker en repetition af dele af det neoklassiske tankesæt. Nye centrale nøglebegreber er inflation, pengemængde og stabilitet.

Litteratur

- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, Kapitel 4 s. 59-68.
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Er uploadet på moodle under lektion 5. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om monetarisme", s. 10-12.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. For en kort introduktion til liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), s. 60-68.

Del 22: Jordskredsvalg og skabelsen af et nyt partipolitisk landskab

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

En af de vigtigste politiske begivenheder i 1970'erne var folketingsvalget i 1973, der på grund af de store vælgerforskydninger blev døbt jordskredsvalget. Alle de gamle magtbærende partier gik tilbage, imens en række nye enkeltsagsorienterede protestpartier kom på tinge. Jordskredsvalget varslede, at den traditionelle klasseorienterede vælger var på vej væk og lagde dermed også grunden for nye former for politikudvikling og moderne politisk kommunikation. I denne lektion gives et historisk rids over det partipolitiske landskab siden begyndelsen af 1970'erne og der gives en introduktion til teorier om vælgeradfærd og politisk kommunikation. Vi kaster også lys på den nuværende SRSF-regerings vælgerkrise og søger svar herpå i vælgeradfærdsteorien.

Litteratur

- Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, København: Gyldendal, s. 326–331.
- Nielsen, Kenneth Thue (2009): "Vælgeradfærdsteori", I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 67, s. 1188–1206.
- Jensen, Casper Ottar; Agger H. Nielsen, (2012): "Stemmeflugt. Hvor er alle S-

vælgerne blevet af?”, *Politiken*, 22. september. Kan downloades gratis: Fra Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/>, klik på aviser, klik på gå til databaselisten, klik på infomedia.

Velfærden under pres i den vestlige verden: Opbrud og nye skillelinjer

Del 23: Fra bureaukrati til New Public Management: Modernisering af den offentlige sektor

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at give et rids over de sidste to årtiers moderniseringsbestrebelse i den offentlige sektor samt at introducere de studerende til begrebet om *new public management* (NPM), som et samlende begreb herfor. Det belyses, hvad der er det videnskabelige og det politiske argument bag NPM, men der gives også eksempler på kritikken af det nye styringsparadigme og den incitaments- og performancekultur, der præger en stor del af den offentlige forvaltning i dag.

Litteratur

- Vanebo, Jan Ole (2001): ”NPM, ledelse og organisering” I: Busch, T. et al (red.) *Modernisering av offentlig sektor: New Public Management i praksis*, 169–179 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Nannestad, Peter (2009): ”Rational choice/Public choice” I: Kaspersen, Lars Bo; Jørn Loftager (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 45, s. 838–854.
- Klindt, Mads Peter; Kelvin Baadsgaard (2010): ”Inaktiv. Uddannelse til arbejdsløse styrtdykker”, *Politiken*, 16. november. Kan downloades gratis: Fra Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside <http://www.aub.aau.dk/>, klik på aviser, klik på gå til databaselisten, klik på infomedia.

Del 24: Arbejdsmarkedsreformer i 1990erne: Fra velfærd til workfare

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Vi befinder os netop nu midt i en ny forandringsproces for velfærdsstaten. »Forsørgelseslinjen« afløses af »aktiveringslinjen«, og den klassiske socialdemokratiske velfærdsstat udfordres af det neoliberale styringsparadigme. Formålet med forelæsningen er at sætte udviklingen ind i en teoretisk ramme og forklare udviklingen fra 1970’ernes velfærdskritik og frem til nutidens debat om workfare, flexicurity mv.

Litteratur

- Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, Gyldendal, s.326-357.
Torfing, Jacob (2003): ”Den stille revolution i velfærdsstaten – fra forsørgelse og hierarki til aktivering og netværksstyring” I: Madsen, Per Kongshøj (red) *Drivkræfter bag arbejdsmarkedspolitikken*, København: SFI, s. 234-267. Kan downloades: <http://www.sfi.dk/Default.aspx?ID=4681&Action=1&NewsId=291¤tPage=9>.

Del 25: Udgør indvandringen en trussel mod sammenhængskraften i de nordiske og europæiske velfærdsstater?

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Indvandrerbefolkningens størrelse i Danmark har siden 1960erne været støt stigende. Som følge heraf har befolkningssammensætningen ændret sig fra at være forholdsvis kulturelt homogen - tilbage i 1950erne/1960erne - til en langt større grad af etnisk heterogenitet i starten af det 21. århundrede. Det er ikke særegne udviklingstræk fra Danmark, men noget som vi genfinder i en række europæiske lande. Disse udviklingstræk er ikke gået ubemærket hen, og et af de spørgsmål, der er blevet rejst på baggrund heraf, er, hvordan disse forandringer har påvirket de europæiske velfærdsstater generelt, og de nordiske specifikt? Det er spørgsmål, som vil blive forsøgt besvaret i denne lektion. Særligt vil der blive fokuseret på spørgsmålet om, hvorvidt indvandringen udgør en trussel mod sammenhængskraften i de nordiske og europæiske velfærdsstater. I en dansk kontekst har debatten ofte taget udgangspunkt i, at det danske samfund er karakteriseret ved et højt niveau af gensidig tillid mellem borgerne. Nogle debattører frygter, at stigende indvandring vil underminere tillid og sammenhængskraft. Lektionen tager disse påstande op til en kritisk vurdering ud fra empirisk forskning.

Litteratur

Torpe, Lars (2013): *Det stærke samfund. Social kapital i Skandinavien*. Frydenlund Academic, kapitel 1 (*i kompendium*) og kapitel 10 (<https://www.moodle.aau.dk>).

Sekundær litteratur

Henriksen, Lars Skov (2011): Tillid – et spørgsmål om moral? *Dansk Sociologi*, nr. 2, 2011.

Krise igen. Med særligt henblik på Danmark

Del 26: Dansk økonomi i krise og introduktion til det nye dominerende økonomiske paradigme: nykeynesianismen

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet er at gøre jer i stand til at anvende nykeynesiansk teori på en aktuel dansk virkelighed. Indholdet består af en kort introduktion til nykeynesiansk teori. Nye nøglebegreber er *træge* (rigide) markeder, strukturledighed og arbejdsmarkedspolitik

Litteratur

- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 5 s. 69-89 og Appendiks B, 103-105.
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Er uploadet på moodle under lektion 5. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om nykeynesianisme", s. 12-16.

Del 27: Den finansielle krise set i lyset af fire økonomiske teorier – en perspektivering og sammenfatning

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet at skærpe jeres opmærksomhed på, hvordan et nyt økonomisk-politisk fænomen som den finansielle og økonomiske krise udfordrer fire af de gennemgåede teorier (keynesianisme, marxisme, nyliberalisme [Hansens, 2011, samlebetegnelse for neoklassisk teori og monetarisme] og nykeynesianisme). Indholdet vil fokusere på de fire økonomiske teoriers kriseforståelse – generelt såvel som af den aktuelle økonomiske krise. Afslutningsvis vil den mulige fremtidige udvikling med udgangspunkt i de fire teorier diskuteres (teorier kan ikke forudsige, men de kan bruges til at formulere mulige scenarier - udviklingsveje).

Litteratur

- Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. Om marxismens, keynesianismen og neoklassisk (nyliberal) teoris behandling af finanskrisen, s. 7-14, 33-36, 51-56, 68-74.
- Det Økonomiske Råd (2008), "Finansiell krise" i *Dansk Økonomi – efterår 2008*, s. 60-74. [Prøv i din læsning og se, om du kan se nogle nykeynesianske træk i deres analyse]. Kan downloades fra: http://www.dors.dk/graphics/Synkron-Library/Publikationer/Rapporter/Efter%20r_2008/Rapport/Kapitel%20I.pdf.
- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag. Repeter det der står om den finansielle krise (den nævnes s. 27, 70-71, 79, 87, 88, 95, 96, 99, 100 og 107).

Del 28: Det danske arbejdsmarked og udfordringen fra globaliseringen: Farvel til "den danske model"?

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at belyse konsekvenserne af den økonomiske globalisering og diskutere i hvilket omfang, disse konsekvenser udfordrer den danske arbejdsmarkedsmodel. Vi forstår grundlæggende ”den danske model” som bestående af en række institutionelle karakteristika. Modellen er kendetegnet ved, at arbejdsmarkedet i høj grad er reguleret af parterne, der fastsætter løn og arbejdsforhold gennem kollektive overenskomster. Men disse overenskomster er udfordret af billig østeuropæisk arbejdskraft, der kan underbyde tariffen og dermed bliver interessante for både private og offentlige bygherrer, der er underlagt stramme økonomiske rammer. For det andet har virksomhederne det lettere end nogensinde før i forhold til at *outsource* produktion til lande med lavere lønomkostninger. Hvad betyder det for forhandlingerne mellem lønmodtager og arbejdsgivere? Endelig er der den faktor, at mange tidligere danske virksomheder og offentlige institutioner i dag er ejet af store multinationale virksomheder, der ledes efter helt anderledes og langt mere liberale principper. Kan det anglo-amerikanske management regime tilpasses det danske arbejdsmarked, eller er det kun et spørgsmål om tid før fagbevægelsen i Danmark bliver marginaliseret?

Litteratur

- Ilsøe, Anna (2012): ”Den danske model til eksamen – et case-studie af CSC-konflikten”, *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 14. årgang, nr. 2, s. 31–48 (<https://www.moodle.aau.dk>).
- Ibsen, Flemming (2012): ”Almengørelse af overenskomsterne – et støtteben til den danske model?”, *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 14. årgang, nr. 2, s. 67–81 (*i kompendium*).

Projektstyring og projektledelse - Del 1 – 4

v/Helle Therkildsen, Mark Gammeljord, Nikolaj Stegeager og Frederik Hertel

Formål

- At give den studerende studietekniske redskaber til at forbedre egen læring individuelt og i samarbejde med andre.
- At give den studerende praktiske og teoretiske redskaber til styre og lede et projektarbejde, samt i at indgå i et forpligtende samarbejde i et team (gruppe).

Indhold

Kursets udgangspunkt er viden om læring i organisationer – organisationer som systemer, teamdannelse i organisationer samt ledelse og udvikling af team. I tilknytning til kurset skal projektgrupperne gennemføre en række øvelser, ligesom gruppens erfaringer med teamlæring og egen læring skal indgå som appendiks til P2-projektrapporten.

I det omfang, at tilpas mange studerende oplever behov for at arbejde videre med almene studietekniske færdigheder, vil studievejleder Mark Gammeljord arrangere workshops som den studerende individuelt kan tilmelde sig i løbet af oktober

Omfang

Kurset har et omfang på 2 ECTS, svarende til 54 arbejdstimer. 8 timers forelæsninger, 2 timers øvelser i projektgruppen, 28 timer til løbende arbejde med praktiske og teoretiske redskaber i projektgruppen, herunder udarbejdelse af procesdel til P2, samt 16 timer til individuel læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger kombineret med øvelser og løbende arbejde med praktiske og teoretiske redskaber i projektgruppen, herunder udarbejdelse af samarbejdsaftale og procesdel til P2.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet at den studerende kan:

- Vælge relevant læsestrategi, afhængig af hvad det læste skal bruges til, og opnå bedre læring.
- Redegøre for egen læring og teamets læring i et organisatorisk perspektiv.
- Anvende praktiske redskaber, der forebygger usunde konflikter i teamet i at opstå og udvikle sig.
- Redegøre for, hvordan kommunikative øvelser har bidraget til gruppens samarbejde.
- Styre og lede et projektarbejde på et grundlæggende niveau.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser. 4. udg. Samfundslitteratur.
- Kompendium til forelæsningerne på fællesmestret, AAU 2013.

Del 1: Studieteknik

v/Helle Therkildsen og Mark Gammeljord

Formål og indhold

Med en god studieteknik kan du opnå en mere effektiv og optimal læsning. Forelæsningen har derfor til formål at skabe indblik i generel studieteknik, med fokus på dine individuelle læsefærdigheder og studievaner. I forelæsningen vil emner som læsestrategier, notatteknik og læsehastighed blive taget op.

Litteratur

- Knudsen, Sanne (2013): ”Læs, skriv og forstå – om notetagning i projektarbejdet.” I: Mac, Anita; Peter Hagedorn-Rasmussen (red) *Projektarbejdets kompleksitet-viden, værktøjer og læring*. Kapitel 12, s. 199-213. (<https://www.moodle.aau.dk>)
- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen (2012): *Den gode opgave- håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Kapitel 6, s. 163-171.

Del 2: Gruppedannelse i et anerkendende perspektiv

v/Nikolaj Stegeager

Formål og indhold

Forelæsningen centrerer sig om dannelsen af den velfungerende projektgruppe. Vi vil se på, hvorledes arbejdsgrupper dannes og vedligeholdes. Endvidere undersøger forelæsningen, hvorledes man kan arbejde med at udvikle gruppens struktur og samarbejde gennem anerkendende eller værdsættende principper

Projektgrupperne modtager på forelæsningen en skitse til samarbejdsaftale, der forholder sig til mål, rammer og processtyring for det forestående projektarbejde. Projektgrupperne arbejder herefter selvstændigt med at formulere egen samarbejdsaftale. Der er krav om, at samarbejdsaftalen skal indgå som bilag i P2 projektrapporten.

Litteratur

Dalsgaard, Charlotte; Tine Meisner; Kaj Voetmann (red.) (2007): *Forvandling. Værdsættende samtale i teori og praksis*. Dansk Psykologisk Forlag. (s 31-59). (i kompendium)

Procesøvelser

Efter forelæsning afholdes der i klynger procesøvelser. Med udgangspunkt i anerkendende principper skal gruppen undersøge deres erfaringer med det gode projektarbejde samt diskutere, hvorledes man kan skabe optimale betingelser for et vellykket projekt i det forestående projektarbejde. Undervisere vil fungere som procesfacilitatorer under øvelserne.

Del 3: Vejleder- og grupperoller samt visualiseringsredskaber

v/Frederik Hertel

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer en forståelse af vejledernes og gruppemedlemmernes rolle i projektarbejdet. Rollerne og rolleforståelsen har stor indflydelse på, hvordan projektet uddar sig, og forelæsningen danner grundlag for en fælles referenceplatform, som gruppemedlemmerne og vejlederne kan arbejde med i projektarbejdet. Derudover tager forelæsningen udgangspunkt forskellige visualiseringstilgange, som gruppen kan benytte sig af - dels internt i gruppen og dels i forhold til samarbejdet med vejlederen.

Procesøvelser

På forelæsningen introduceres procesøvelser som efterfølgende afprøves i klynger. Undervisere vil fungere som procesfacilitatorer under øvelserne.

Litteratur

- Olsen, Poul Bitsch; Kaare Pedersen (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 7: side 121-131 (*i kompendium*)
- Christensen, Gerd (2008): Vejledning mellem magt og afmagt I: *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift* nr. 5,
Link: http://www.dun-net.dk/media/60464/2008_05_B.pdf

Del 4: Teamlæring og dokumentation af teamprocessen?

v/Frederik Hertel

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer læringsbegrebet og diskuterer individuel læring og læring i grupper. Forelæsningen vil efterfølgende give en praktisk introduktion til evaluering samt diskutere hvad og hvordan vi egentlig lærer gennem de forskellige pædagogiske arenaer som studiet stiller til rådighed for de studerende.

Litteratur

- Krogstrup, Hanne Kathrine (2007): *Evalueringsmodeller*, Academica, kapitel 3: side 40-54 samt kapitel 8: side 117-128. (*i kompendium*)
- Illeris, Knud (2006): *Læring*. Roskilde Universitetsforlag. (Kapitel 3: side 35-43).

<https://www.moodle.aau.dk>

- Race, Phil (2005): *Making Learning Happen. A Guide for Post-Compulsory Education*, Kapitel 7: side 141-152 (<https://www.moodle.aau.dk>).

Problemløst metode 1-4

v/Lotte Bloksgaard

Formål

At understøtte det problemløstede projektarbejde med særlig henblik på at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til valg af teori, empiri og metode.

Indhold samt undervisnings- og arbejdsformer

Introduktion til problemløstede projektarbejde. Via forelæsninger. Projektvejlederen vil følge op på kurset, når det gennemgåede stof skal anvendes i projektarbejdet.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS, svarende til 27 arbejdstimer. 8 timers forelæsninger og 19 timers læsning/forberedelse. Det lærte skal anvendes i projektarbejdet og indgår dermed også i P1 og P2.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger er det målet, at den studerende kan:

- Redegøre for, hvad det betyder at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering.
- Forholde sig til, hvad en god problemformulering er på et universitet.
- Redegøre for forskellen på forskellige problemformuleringstyper.
- Redegøre for, hvad begreberne teori, empiri og analyse betyder.
- Redegøre for, hvordan man i et projektarbejde kan opbygge en argumentation og komme fra problemformulering til konklusion.
- Redegøre for forskellen på videnskabelige argumenter og ”meneri”.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen

Litteratur

- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur.
- Rienecker, Lotte (2005): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser* (3. udg.) Samfundslitteratur.
- Kompendium til forelæsningerne på fællessemestret, AAU 2013

Del 1: Problemorientering og problemformuleringen

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer til det problemorienterede projektarbejde: Hvad er ”problemorienteret metode”, og hvad er et ”godt problem”? Hvad karakteriserer projektarbejdet ved AAU? Hvordan ser ”det gode projekt” ud i universitetsammenhænge? I forelæsningen sættes særligt fokus på udarbejdelsen af problemformuleringen i projektet: Hvad er en problemformulering, og hvilken rolle spiller denne i projektet? Og hvordan problemformulerer man? Der introduceres til forskellige typer af problemformuleringer, og gives eksempler på problemformuleringer fra tidligere projekter på Fællessemestret samt fra efterfølgende semestre på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Litteratur

- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kap. 1 (s. 19-51).
- Rienecker, Lotte (2005): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser* (3. udg.) Samfundslitteratur. 40 s. i alt, dvs. hele bogen.

Del 2: Teorier og begrebers rolle i projektet

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

Med udgangspunkt i projektets problemformulering fokuseres i denne og den følgende forelæsning på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen; altså fra spørgsmålet og til svaret i projektet.

Fokus i denne forelæsning er på teorier og begreber, disses funktion og anvendelse i projektet. Vi skal diskutere forskellige typer af teori, hvordan man vælger relevant teori og forskellige måder teori kan anvendes på i projektet. Forelæsningen behandler desuden operationalisering af teori og centrale begreber, dvs. hvordan man konkret bringer teoretiske begreber i anvendelse i projektet. Forelæsningen introducerer desuden begrebet ”metode”: hvilken rolle spiller metode i projektet, og hvad er et ”metodeafsnit”??

Litteratur

- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kap. 9.
- De Vaus, David (2001): “Research Design” I: *Social Research*. London: SAGE Publication. Kap. 1 (s. 1-8) (<https://www.moodle.aau.dk>).

Del 3: Empiri, metode og projektdesign

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

I denne forelæsning fortsætter vi introduktionen til, hvordan man når fra problemformulering til konklusion i projektet (jf. del 2).

Vi skal diskutere empiri som element i projektarbejdet: Hvad er empiri, hvilke typer empirisk materiale findes, og hvordan kan vi anvende forskellige former for empiri i projektarbejdet? Vi skal desuden beskæftige os med metodiske aspekter i projektet – bl.a. fokuseres på projektets faglige metoder og projektdesign og projektdesignfigur introduceres.

Litteratur

- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kap. 8.
- Riis, Ole (2005): *Samfundsvidenskab i praksis. Introduktion til anvendt metode.* Hans Reitzel, Kap. III: Hvordan kan man genbruge eksisterende oplysninger, s. 41-62 (i kompendium).
- Olsen, Poul Bitsch; Kaare Pedersen (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, Roskilde Universitetsforlag. Kap. 9 s. 167-187 (i kompendium).

Del 4: Analyse og struktur i projektet

v/ Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

I denne forelæsning kigger vi nærmere på analysedelen i projektet: hvad er en analyse, og hvordan laver man én? Hvordan fortolker man sine empiriske resultater eller fund? Og får teorien integreret heri? Hvad er en diskussion, og hvad er forskellen på saglige/faglige argumenter og ”meneri”? Forelæsningen beskæftiger sig desuden med, hvordan man sikrer sammenhængen – den røde tråd – gennem hele projektrapporten; fra problemformulering, til metode/design, teori, empiri, analyse og endelig til konklusionen.

Litteratur

Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kap. 10 +11.

Praktisk Statistik - Del 1 – 5

v/Jan Holm Ingemann

Formål

At lære at opstille, læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau og forholde sig kritisk til udsagn om faktiske forhold i statistisk materiale. Der introduceres ligeledes til forskellige databaser, hvor den studerende kan finde statistisk materiale til brug i projektarbejdet.

Indhold

Introduktion til de grundlæggende statistiske begreber, man er nødt til at forstå for at kunne forholde sig kritisk til statistisk materiale. Præsentation af udvalgte statistiske databaser, der er tilgængelige via nettet.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS, svarende til 27 arbejdstimer.

10 timers forelæsninger, 2 timers øvelser i projektgruppen, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen, samt 10 timer til læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- Forholde sig kritisk til statistisk materiale med flere variable.
- Hente statistiske data via nettet og opstille en simpel tabel.
- Anvende statistik i projektarbejdet.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag.

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Den første forelæsning er i høj grad introducerende, og vi vil beskæftige os med overordnede spørgsmål:

- Hvad er statistik? Hvad er forskellen på deskriptiv og teoretisk statistik? Hvad skal vi lære og med hvilket formål?
- Overblik over kurset og dets indhold samt dets relation til projektarbejde og problemformulering.
- Introduktion til de grundlæggende begreber i deskriptiv statistik, og vi vil diskutere, hvordan kan vi bruge statistik i vores problemformulering bl.a. i forbindelse med dokumentation samt undersøgelse af påstande og udviklingstendenser.

Litteratur

Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag. Kapitel 1

Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

I denne forelæsning begynder vi på behandlingen af statistisk materiale – i første omgang med en enkelt variabel. Vi skal derfor igennem følgende spørgsmål:

- Hvad er en variabel? Hvordan læser og fortolker vi en tabel med én variabel? Hvad er en kontingens tabel, en frekvenstabel mv.?
- Hvilke metoder, teknikker og deskriptive mål har vi til rådighed for at tolke statistik baseret på én variabel?
- Hvor finder vi data? Introduktion til Statistikbanken og Survey-banken.

Litteratur

- Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag. Kapitel 2.
- "Godt i gang med www.surveybank.aau.dk" (3 s.)
http://www.business.aau.dk/~albrekt/surveybank/godt_i_gang_med%20surveybank.pdf
- Supplerende forberedelse meddeles via Moodle.

Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

I denne forelæsning bliver det lidt mere kompliceret, idet vi nu inddrager flere variable. I sådanne tilfælde er formålet ofte at søge sammenhænge, og derfor skal vi beskæftige os med andre spørgsmål:

- Hvad er hhv. afhængige og uafhængige variable, hvornår er der grundlag for at tolke en sammenhæng, og hvilke forskellige typer af sammenhænge kan vi finde?

Disse spørgsmål vil bl.a. blive besvaret ved hjælp af begrebet om kausalitet.

- Hvilke teknikker kan tages i anvendelse for at undersøge sammenhæng? Herunder skal korrelation og signifikans introduceres.

Litteratur

Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag. Kapitel 3.

Del 4: Teoretisk statistik

v/ Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Ved denne forelæsning bevæger vi os fra den beskrivende til den teoretiske statistik som baserer sig på sandsynlighedsteori. Vi vil i den forbindelse behandle spørgsmål som:

- Hvilken betydning har det, at data er baseret på en stikprøve, og hvordan kan vi kvantificere usikkerheden?
- Hvordan kan vi anvende teoretisk statistik som redskab til at undersøge sammenhænge?
- Hvordan kan vi anvende teoretisk statistik som redskab til forudsigelser?

Litteratur

Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag. Kapitel 5 & 6.

Del 5: Praktisk anvendelse i projektarbejdet

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

I denne afsluttende forelæsning skal vi især undersøge den konkrete og praktiske brug af statistik i projektarbejdet fra problemformulering over analyse til konklusion

- Hvordan kan vi benytte statistik som grundlag for analyse, dokumentation og argumentation?
- Hvordan finder vi økonomiske data ved hjælp af Danmarks Statistiks Statistikbank?
- Hvordan finder vi survey-data ved hjælp af Aalborg Universitets Surveybank?
- Endelig giver vi en kort introduktion til vigtige kvalitetskriterier, når vi benytter statistik.

Medbring gerne egen pc med trådløs netadgang.

Litteratur

Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag. Kapitel 4 & 7.

Øvelser

I forbindelse med hver forelæsning (undtagen den første) udleveres en repetitionsopgave. Mellem hver forelæsning er der mulighed for at få vejledning til opgaven. Nærmere information om dette på Moodle.

Hver gruppe skal endvidere aflevere en skriftlig opgave efter kursets afslutning. Til denne opgave kan der også hentes vejledning. Nærmere information om opgave, vejledning og aflevering følger på Moodle.

Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5

v/Jacob Jepsen Pedersen og Marie Jull Sørensen

Formål

At give den studerende nogle redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (fx videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter mv.) Kurset skal gøre den studerende i stand til reflektivt at forholde sig til forskellige teksters indhold og kvalitet ved at anvende tekstanalysen til at fortolke, diskutere og vurdere den videnskabelige litteratur.

Indhold

Introduktion til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projektrapporten.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS, svarende til 27 arbejdstimer. 8 timers forelæsninger, 2 timers workshop på AUB, 4 timers øvelser i projektgrupper, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen og 8 timer til læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- Udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt.
- Forholde sig kritisk til forskellige typer af tekster ved hjælp af tekstanalytiske redskaber.
- Vurdere teksters og udsagns relevans og videnskabelige kvalitet i forhold til deres funktion i projektrapporten.

Vurderingskriterier og prøveform

Kursets del 1-4 indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur.

Del 1: Introduktion til tekstanalyse

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I første del gives en overordnet introduktion til tekstanalyse – herunder hvad dette indeholder, og hvorledes det er relevant for samfundsfaglig projektskrivning (herunder i tilknytning til jeres P1-projektskrivning). Ligeledes gennemgår vi, hvordan man korrekt udarbejder noteapparat og litteraturliste – samt ser på, hvor grænsen mellem brug af andres tekster og misbrug/plagiering er.

Litteratur

- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kapitel 7.
- Herudover forventes kendskab til kapitel 1 i *Den gode opgave*. Dette har I læst i forbindelse med del 1 af kurset i ”Problemorienteret metode”.

Del 2: Arbejde med forskellige teksttyper

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I tredje del lærer du om, hvordan du via forskellige tekstanalytiske tilgange kan benytte dig af og forholde dig til forskellige teksttyper, forskellige steder i projektet. Dette relateres til den opgivne litteratur, der forholder sig til forskellige ”skriftlige dele” af projektet.

Litteratur

Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Uddrag af kap. 10, s. 269n-299.

Del 3: De retlige kilder

v/Marie Jull Sørensen

Formål og indhold

Som en del af rækken af forelæsningerne i kildehåndtering er formålet med denne forelæsning at gøre den studerende i stand til at kunne finde og anvende de retlige kilder i forbindelse med deres projektskrivning.

I et samfundsvidenskabeligt projekt er det ofte relevant at kigge nærmere på de bestemmelser, som regulerer det område, man skriver om. Her skal man blandt andet kunne fortolke og vurdere de retlige kilder i lyset af den baggrund, de har. Forelæsningen indeholder en generel gennemgang af de danske og EU retlige kilder og deres indbyrdes relationer. Forelæsningen giver desuden en anvisning af, hvor kilderne kan findes, og hvordan man anvender dem i projektarbejdet

Litteratur

Oplyses på moodle umiddelbart før forelæsningen.

Del 4: Teksters anvendelse i projektet

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I fjerde del ser vi videre på, hvordan det tekstanalytiske arbejde konkret kan omsættes i og formidles via projektarbejdet; herunder bl.a. at kilderne kan bruges dokumenterende og argumenterende. Efter forelæsningen udarbejdes en øvelsesopgave gruppevis, hvilket der ligeledes introduceres til i denne forelæsning. Denne opgave afleveres og vurderes enten accepteret eller ikke accepteret. Yderligere oplysninger herom, bl.a. tidspunkt for aflevering, følger i forbindelse med kurset og på Moodle.

Litteratur

Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kapitel 11. (læses også til del 5 af ”Problemorienteret projektarbejde” i samme uge).

Supplerende litteratur

Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur. Kapitel 12.

Del 5: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?

v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Formål og indhold

Kursusgangen giver jer redskaber til selv at finde de forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (f.eks. videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter m.v.) Kursusgangen vil fokusere på, hvad det er, I skal søge efter, og hvordan I gør det.

Der skal ikke læses noget til denne kursusgang

Litteratur

Bøger

- Clement, Sanne Lund; Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag.
- Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. Gyldendal.
- Kaspersen, Lars Bo; og Jørn Loftager (red.)(2009): *Klassisk og moderne politisk teori*. København, Hans Reitzels forlag.
- Kompendium til forelæsningerne på fællessemestret, AAU 2013.
- Lidegaard, Bo (2011): *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*, Gyldendal.
- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag.
- Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Er uploadet på moodle under lektion 5.
- Rienecker, Lotte (2005): Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser (3. udg.) Samfundslitteratur.
- Rienecker, Lotte; Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 4. udg. Samfundslitteratur.

Artikler m.v.

- Bruus, Palle (2009): "Det socialpolitiske gennembrud – fra Bismarck til Steincke". I: Høiris, Ole; T. Ledet (red.) *Modernitetens verden*, Aarhus Universitetsforlag, s. 397-414.
- Christensen, Gerd (2008): Vejledning mellem magt og afmagt I: *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift* nr. 5.
- Christiansen, Christian O. (2012): "Karl Polanyi og utopien om det fri marked", *Slagmark*, nr. 64, s. 131–145.
- Dalsgaard, Charlotte; Tine Meisner; Kaj Voetmann (red.) (2007): *Forvandling. Værdsættende samtale i teori og praksis*. Dansk Psykologisk Forlag. (s 31-59).
- Danmarks Statistik (2012): *Levevilkår. Tema: Måling af fattigdom*, pp. 13-15:
- De Vaus, David (2001): "Research Design" I: *Social Research*. London: SAGE Publication. Kap. 1 (s. 1-8).
- Engberg, Jens (2011): *Det daglige brød. Bønder og arbejdere 1650-1900*. København, Politikens Forlag, s. 260-297.
- Engberg-Pedersen, Anders (2011): "Sociologi er en kampsport", *Weekendavisen*, 19. august.
- Godt i gang med www.surveybank.aau.dk (3 s.).
- Hessel, Niklas (2012): "Genbrug fra 1940erne" I: *Weekendavisen*, 3. februar.
- Huntington, Samuel P. (1993): "The Clash of Civilizations?" *Foreign Affairs*, Vol.

72, No. 3.

- Ibsen, Flemming (2012): "Almengørelse af overenskomsterne – et støtteben til den danske model?", *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 14. årgang, nr. 2, s. 67–81.
- Illeris, Knud (2006): *Læring*. Roskilde Universitetsforlag. (Kapitel 3: side 35-43).
- Ilsøe, Anna (2012): "Den danske model til eksamen – et case-studie af CSC-konflikten", *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 14. årgang, nr. 2, s. 31–48.
- Jensen, Casper Ottar; Agger H. Nielsen, (2012): "Stemmeflugt. Hvor er alle S-vælgerne blevet af?", *Politiken*, 22. september.
- Kaspersen, Lars Bo (1996): "Anthony Giddens" I: Andersen, Heine; Kaspersen, Lars Bo (red.) *Klassisk og moderne samfundsteori*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 24, s. 397–412.
- Kelstrup, Morten et al (2012): "Teorier om europæisk integration og nyere studier af EU" I: Kelstrup et al. *Europa i forandring: En grundbog om EU's politiske og retlige system*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 6, s. 175–199.
- Klindt, Mads Peter; Kelvin Baadsgaard (2010): "Inaktiv. Uddannelse til arbejdsløse styrtdykker", *Politiken*, 16. november.
- Knudsen, Sanne (2013): "Læs, skriv og forstå – om notetagning i projektarbejdet." I: Mac, Anita; Peter Hagedorn-Rasmussen (red) *Projektarbejdets kompleksitet-viden, værktøjer og læring*. Kapitel 12, s. 199-213.
- Knutsen, Torbjørn L. (1991): "Answered Prayers: Fukuyama, Liberalism and the End-of-History Debate", *Security Dialogue January 1991*, 22, s. 77-85.
- Krogstrup, Hanne Kathrine (2007): *Evalueringsmodeller*, Academica, kapitel 3: side 40-54 samt kapitel 8: side 117-128.
- Larsen, Christian Albrecht (2013): *The Rise and Fall of Social Cohesion*. NY, Oxford University Press, kapitel 4, s. 79–101.
- Larsen, Jørgen Elm; Nils Mortensen (red.) (2009): *Udenfor eller indenfor: Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed*. Hans Reitzels Forlag, kapitel 1 og 7, s. 7-14, 122-150.
- Larsen, Øjvind (1995): "Indledning af Øjvind Larsen" I: Max Weber, *Protestantismens etik og kapitalismens ånd*, Nansensgade Antikvariat, s. ic-xxi
- Møller, Iver Hornemann; Jørgen Elm Larsen (2011): *Socialpolitik*, København, Hans Reitzels Forlag, pp. 211-237 (*selvkopiering*). Læses m.h.p. at besvare de 7 spørgsmål.
- Olsen, Poul Bitsch; Kaare Pedersen (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 7: side 121-131.
- Olsen, Poul Bitsch; Kaare Pedersen (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, Roskilde Universitetsforlag. Kap. 9 s. 167-187.
- Petersen, Jørn Henrik m. fl. (red.) (2010): *Frem mod socialhjælpsstaten. Dansk Velfærdshistorie, bind I*, Syddansk Universitetsforlag, s. 111-135, 146-157.
- Race, Phil (2005): *Making Learning Happen. A Guide for Post-Compulsory Education*, Kapitel 7: side 141-152.
- Riis, Ole (2005): *Samfundsvidenskab i praksis. Introduktion til anvendt metode..* Hans Reitzel, Kap. III: Hvordan kan man genbruge eksisterende oplysninger, s. 41-62.

- Sestoft, Carsten (2006): ”Pierre Bourdieu og hans værk” i Prieur, A.; Sestoft, C. (red.) *Pierre Bourdieu: en introduktion*, København, Hans Reitzels Forlag, kapitel 1, s. 9–22.
- Sørensen, Mads P. & Allan Christiansen (2006): *Ulrich Beck - Risikosamfundet og det andet moderne*, Aarhus Universitetsforlag, s. 13-44.
- Thomsen, Jens Peter Frølund (2013): *Politologi: En introduktion*: Hans Reitzels Forlag, Kapitel 1, s. 12-29.
- Torfing, Jacob (2003): ”Den stille revolution i velfærdsstaten – fra forsørgelse og hierarki til aktivering og netværksstyring” I: Madsen, Per Kongshøj (red) *Drivkræfter bag arbejdsmarkedspolitikken*, København: SFI, s. 234-267.
- Torpe, Lars (2013): *Det stærke samfund. Social kapital i Skandinavien*. Frydenlund Academic, kapitel 1 og kapitel 10.
- Torpe, Lars (2013): *Det stærke samfund. Social kapital i Skandinavien*. Frydenlund Academic, kapitel 1 og kapitel 10.
- Vanebo, Jan Ole (2001): ”NPM, ledelse og organisering” I: Busch, T. et al (red.) *Modernisering av offentlig sektor: New Public Management i praksis*, 169–179.
- Wæver, Ole (2002): ”Clash of What?” *Politologiske Studier*, 5. Årgang, nr. 3
- Østergaard, Uffe (2012): ”Umådelige fordele”, *Weekendavisen*, 19. oktober.